

Konjunkturbarometern
Augusti 2013

UTGIVEN AV KONJUNKTURINSTITUTET
28 AUGUSTI 2013

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Våra prognoser används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen, i Sverige och internationellt, samt forskar inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder. Europeiska kommissionen delfinansierar medlemsländernas barometerundersökningar.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är en engelsk sammanfattning av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitikens samhällsekonomiska aspekter.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning, i **specialstudier, working paper, remissvar** och **PM**.

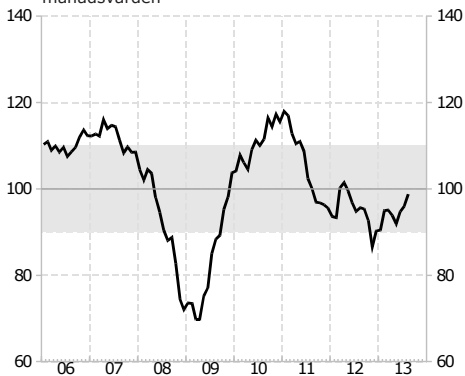
Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Den senaste statistiken hittar du under www.konj.se/statistik

Innehåll

Konjunkturbarometern, sammanfattning	4
Företag	6
Totala näringslivet	6
Tillverkningsindustri	6
Bygg- och anläggningsverksamhet	7
Detaljhandel	7
Privata tjänstenäringsringar	8
Hushåll	9
TABELLBILAGA	
Företag, konfidensindikatorer	12
Hushåll, samtliga frågor	14
DIAGRAMBILAGA	
Företag	16
Totala näringslivet	16
Tillverkningsindustri	17
Bygg- och anläggningsverksamhet	21
Detaljhandel	22
Privata tjänstenäringsringar	24
Hushåll	30
METOD	
Barometerindikatorn	33
Företag	34
Hushåll	39

Barometerindikatorn

Index, medelvärde = 100, säsongsrensade månadsvärden

TillverkningsindustriKonfidensindikatorn, säsongsrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100**Bygg- och anläggningsverksamhet**Konfidensindikatorn, säsongsrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100**Barometerindikatorn**

visar det aktuella stämningläget i svensk ekonomi. Indikatorn är en sammanvägning av de frågor som ingår i konfidensindikatorerna för företag och hushåll. Samtliga netttotal som ingår normaliseras så att de får samma medelvärde och standardavvikelse, innan de summeras till den totala Barometerindikatorn. Syftet är bland annat att undvika att utvecklingen för Barometerindikatorn månad för månad ska domineras av utvecklingen för just de netttotal som historiskt sett alltid varierar mest.

Sammanfattning

Barometerindikatorn steg 2,8 enheter i augusti, från 96,0 i juli till 98,8. Indikatorn har ökat cirka 7 enheter de senaste tre månaderna och ligger nu endast drygt 1 enhet under det historiska genomsnittet. Konfidensindikatorn för tillverkningsindustri steg drygt 5 enheter den här månaden, medan indikatorerna för detaljhandel, privata tjänstenäringsar och hushåll ökade mer måttligt. Indikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet däremot backade drygt 3 enheter i augusti.

Konfidensindikatorn för **tillverkningsindustrin** steg 5,2 enheter i augusti och ligger därmed i nivå med det historiska genomsnittet. Produktionsvolymen har varit oförändrad de senaste månaderna, men planerna är mer optimistiska än på länge och indikerar en påtaglig tillväxt. Sysselsättningen har fortsatt att minska, men inte i samma omfattning som tidigare. Sysselsättningsplanerna pekar dock fortsatt nedåt inför de kommande månaderna.

Konfidensindikatorn för **bygg- och anläggningsverksamhet** föll 3,2 enheter i augusti och ligger nu drygt 8 enheter under det historiska genomsnittet. Såväl orderstockar som byggproduktion och sysselsättning har minskat de senaste månaderna och företagen räknar inte med någon förbättring de närmaste månaderna.

Konfidensindikatorn för **detaljhandeln** har ökat med 1,7 enheter sedan förra månaden och hamnar därmed på en nivå som signalerar att läget är något starkare än normalt. Det är främst livsmedelshandeln det går bra för, men även inom handel med motorfordon är läget starkare än normalt. Inom specialiserad butikshandel är företagen mer negativa och konfidensindikatorn ligger fortfarande något under det historiska genomsnittet.

Konfidensindikatorn för de **privata tjänstenäringsarna** steg 0,8 enheter i augusti och ligger nu strax under det historiska genomsnittet. Efterfrågan har ökat de senaste månaderna samtidigt som sysselsättningen har stabiliserats. Tjänsteföretagen räknar med fortsatt tillväxt de närmaste månaderna och bilden är enhetlig. I stort sett samtliga branscher förutser ökad efterfrågan. Sysselsättningen väntas totalt sett bli oförändrad.

Konfidensindikatorn för **hushållen** ökade med 1 enhet i augusti, från 98,3 i juli till 99,3, men ligger fortfarande under 100 som indikerar normalläge. Hushållens syn på såväl sin egen som svensk ekonomi är mer positiv än förra månaden. Nivån på mikroindex signalerar dessutom att hushållen är mer optimistiska än normalt om sin egen ekonomi.

	Max	Min	jun-13	jul-13	aug-13	Förändring	Läget ¹
Barometerindikatorn	118,0	69,9	94,8	96,0	98,8	2,8	-
Konfidensindikatorer							
Totala näringslivet ²	120,2	69,9	95,6	96,9	99,9	3,0	-
Tillverkningsindustri	118,9	66,6	94,5	94,9	100,1	5,2	+
Bygg- och anläggningsverksamhet	122,4	80,6	93,5	95,1	91,9	-3,2	-
Detaljhandel	125,0	68,5	97,8	100,0	101,7	1,7	+
Privata tjänstenäringsar ³	118,2	73,1	97,1	98,3	99,1	0,8	-
Hushåll	119,8	49,9	95,7	98,3	99,3	1,0	-

Anmärkning: Standardiseringen av Barometerindikatorn innebär att den inte kan beräknas som ett vägt medelvärde av nivån på de ingående sektorernas konfidensindikatorer. Medelvärde för samtliga indikatorer är 100 och standardavvikelse 10 under perioden sedan 1996.

¹ Ett värde >110 indikerar att läget är mycket starkare än normalt (++) , 100-110 starkare än normalt (+) , 90-100 svagare än normalt , <90 mycket svagare än normalt.

² Konfidensindikatorn för näringslivet är en sammanvägning av konfidensindikatorerna för bygg- och anläggningsverksamhet, tillverkningsindustri, total handel (detaljhandel + partihandel) och de privata tjänstenäringsarna. Som vikt används antalet anställda i populationen. Vikterna är alltså andra än de som används vid beräkning av Barometerindikatorn.

³ Konfidensindikatorn för privata tjänstenäringsar är skattad 1996-2002 utifrån kvartalsserier för ett begränsat antal tjänstebanscher.

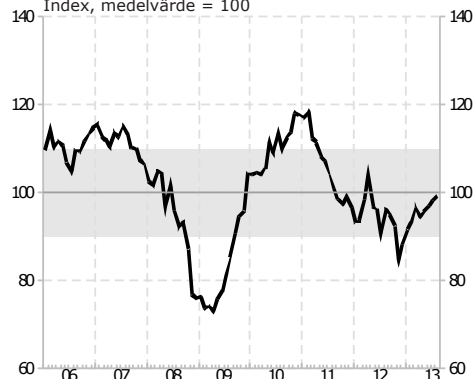
Detaljhandel

Konfidensindikatorn, säsongrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100

Privata tjänstenäringsar

Konfidensindikatorn, säsongrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100

Hushåll

Konfidensindikatorn, säsongrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100

NYHET

NY STANDARD FÖR HUSHÅLLENS KONFIDENSINDIKATOR

Konjunkturinstitutet ändrar beräkningsmetod så att hushållens konfidensindikator samt mikro- och makroindex standardiseras över perioden 1996-2013 istället för som tidigare 1993-2013.

Ändringarna görs för att underlätta jämförelser med företagens konfidensindikatorer som standardiseras över perioden 1996-2013.

Läs mer på www.konj.se/nyaindikatorer

Konfidensindikatorn

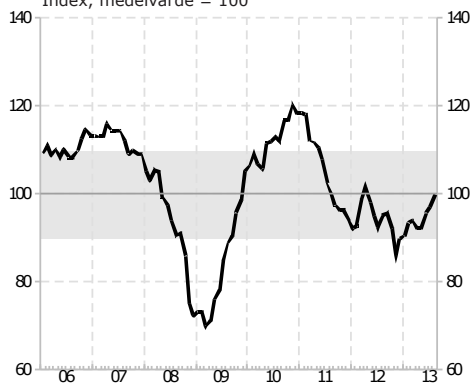
är en sammanvägning av flera frågor och används för att sammanfatta situationen i en bransch. Den beräknas som ett genomsnitt av de standardiserade nettototal som ingår. Vilka frågor som ingår för respektive bransch redovisas på sid 37 respektive sid 41.

Läget

används för att på ett enkelt sätt åskådliggöra hur starkt/svagt läget är i en bransch. ++mycket starkt, +starkt, -svagt, --mycket svagt. Läs mer på sid 38.

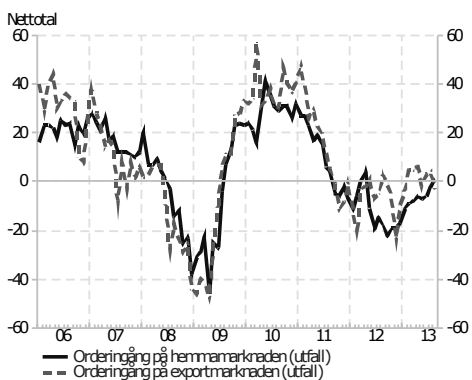
Totala näringslivet

Konfidensindikatorn, säsongsrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100

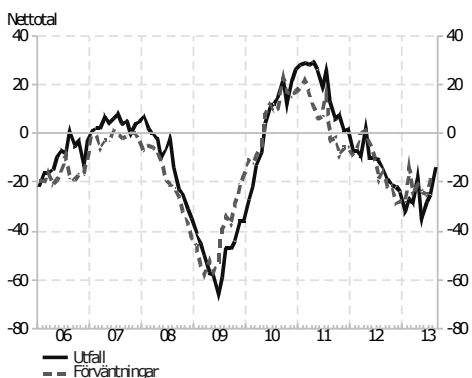
Tillverkningsindustri

Orderingång (utfall), säsongsrensade värden

Tillverkningsindustri

Antalet anställda, säsongsrensade värden

Företag

TOTALA NÄRINGSLIVET

Konfidensindikatorn för näringslivet steg för tredje månaden i rad

Konfidensindikatorn för näringslivet steg 3 enheter i augusti. Den har därmed stigit tre månader i rad och ligger nu ungefär i nivå med det historiska genomsnittet. Endast indikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet sjönk i augusti. Övriga indikatorer utvecklades positivt och konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin steg drygt 5 enheter, medan indikatorerna för detaljhandel och privata tjänstenärningar steg mera måttligt. Sysselsättningen inom näringslivet har minskat ytterligare de senaste månaderna, men andelen företag som redovisar nedskärningar är lägre än tidigare. Planerna pekar mot en viss minskning i sysselsättningen även de närmast kommande månaderna.

TILLVERKNINGSINDUSTRI

Industrin är mer optimistisk än på länge

Utfall: Orderingången har varit ungefär oförändrad de senaste månaderna, från såväl hemma- som exportmarknaden. Ett fåtal branscher redovisar emellertid en ökning i orderingången, främst gäller detta för livsmedels-, massa- och motorfordonsindustri. Pappersindustrin rapporterar å andra sidan om minskad orderingång. Sammantaget uppger drygt en tredjedel av industriföretagen att orderstocken är för liten. Orderläget är för närvarande starkast inom elektronik-, elektro- och motorfordonsindustri. Färdigvarulagren bedöms totalt sett vara något för stora.

Industriproduktionen har varit i det närmaste oförändrad de senaste månaderna. Ett fåtal branscher redovisar dock ökad produktion och andelen företag som rapporterar ökning är störst inom livsmedels-, motorfordons- samt gummi- och plastindustri. Sysselsättningen har totalt sett fortsatt att minska, men det är samtidigt färre företag som har genomfört nedskärningar jämfört med tidigare. Motorfordons- och annan transportmedelsindustri utgör liksom tidigare undantagen och rapporterar om ökad sysselsättning.

Förväntningar: Industriföretagen räknar med att produktionsvolymen stiger de närmaste månaderna. Bland annat livsmedels-, övrig trävaru-, möbel-, metallvaru- och motorfordonsindustri planerar att öka produktionsvolymen. Sysselsättningen väntas dock fortsätta att minska och andelen företag som räknar med nedskärningar är störst inom livsmedels-, massa-, pappers- och läkemedelsindustri. Försäljningspriserna väntas totalt sett stiga marginellt under perioden.

BYGG- OCH ANLÄGGNINGSVERKSAMHET

Svagt utfall och ingen ljusning i sikte

Utfall: Orderstockarna inom bygg- och anläggningsverksamhet har minskat de senaste månaderna och sammantaget uppger närmare 60 procent av byggföretagen att orderstocken är för liten. Såväl byggproduktion som sysselsättning har fallit, medan anbudspriserna har varit i stort sett oförändrade. Nära två tredjedelar av byggföretagen uppger att otillräcklig efterfrågan utgör främsta hindret för verksamheten.

Förväntningar: Byggföretagen räknar inte med någon förbättring de närmaste månaderna. Såväl orderstockar som byggproduktion och anbudspriser bedöms ligga kvar på nuvarande nivåer, medan sysselsättningen förutses fortsätta att minska. Förväntningsbilden är tämligen lika för både hus- och anläggningsbyggare.

DETALJHANDEL

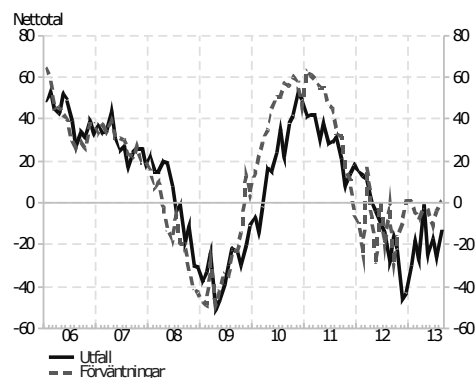
Livsmedelshandeln står fortfarande för tillväxten

Utfall: Företagen inom detaljhandeln rapporterar ökad försäljning för de senaste tre månaderna. Det är framför allt livsmedelshandeln som bidrar till ökningen. Inom specialiserad butikshandel och handel med motorfordon har försäljningen varit i stort sett oförändrad. Detaljhandelsföretagen är i det närmaste nöjda med försäljningssituation i nuläget och mest nöjda är företagen inom livsmedelshandeln. Läget är svagast inom handel med informations- och kommunikationsutrustning där 45 procent av företagen är missnöjda. Sysselsättningen har sammantaget varit i stort sett oförändrad de senaste tre månaderna. Det finns dock skillnader mellan de olika delbranscherna inom detaljhandeln. Handel med motorfordon uppger att de har minskat personalstyrkan, medan livsmedelshandel rapporterar om ökad sysselsättning. Lagren är i det närmaste normalstora.

Förväntningar: Företagen inom detaljhandeln är optimistiska och förväntar sig en ökad försäljning inför de kommande tre månaderna. Förväntningarna på försäljningsvolymen har länge varit klart starkare än utfallen och så är fallet även i augusti. Inom såväl livsmedelshandel som specialiserad butikshandel och handel med motorfordon tror företagen på en ökning. Även på lite längre sikt är optimismen stor och över hälften av företagen tror på en förbättrad försäljningssituation på sex månaders sikt. Detaljhandlarna räknar med ungefär oförändrad sysselsättning de närmaste tre månaderna.

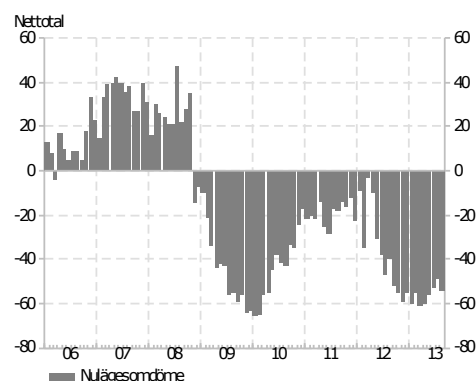
Bygg- och anläggningsverksamhet

Byggandet, säsongrensade värden

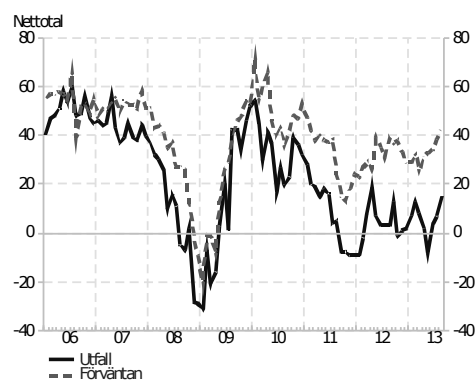
Bygg- och anläggningsverksamhet

Orderstocken, säsongrensade värden

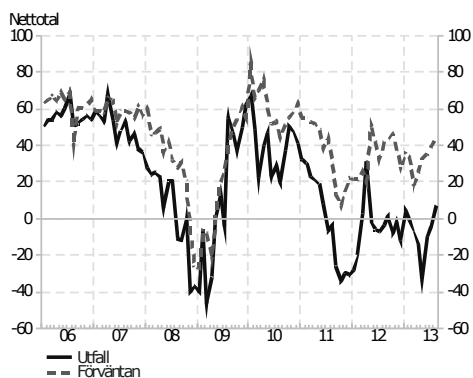
Detaljhandel

Försäljningsvolymen, säsongrensade värden

Specialiserad butikshandel

Försäljningsvolymen, säsongrensade värden

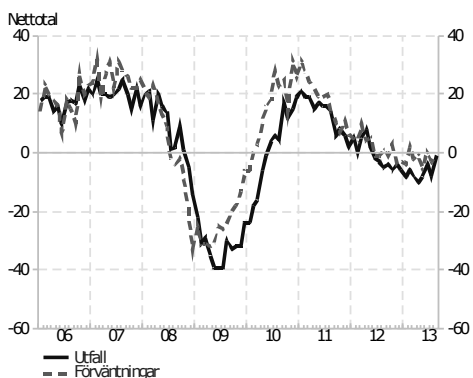
Privata tjänstenärings

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

Privata tjänstenärings

Antalet anställda, säsongrensade värden

PRIVATA TJÄNSTENÄRINGAR

Sysselsättningen i tjänstesektorn har stabiliserats

Utfall: Efterfrågan har ökat de senaste månaderna inom de privata tjänstenäringarna. Utvecklingen har varit bäst för personaluthyrningsfirmor, men även flera av de övriga tjänstebranscherna redovisar tillväxt. Endast ett fåtal branscher uppger att efterfrågan har minskat, det gäller främst landtransport och förlag. Bedömningen av uppdragsvolymen är sammantaget något mindre negativ än förra månaden, men efterfrågeläget är fortfarande svagare än normalt och drygt 40 procent av tjänsteföretagen uppger att uppdragsvolymen är för liten. Sysselsättningen inom tjänstesektorn har totalt sett varit ungefär oförändrad de senaste månaderna. Det finns dock branscher som genomfört ytterligare nedskärningar, bland annat hotell, förlag samt finans och försäkring.

Förväntningar: Tjänsteföretagen räknar med att efterfrågan fortsätter att öka de närmaste månaderna. Bilden är enhetlig och i stort sett samtliga branscher förutser ökad efterfrågan. Sysselsättningen bedöms totalt sett bli i det närmaste oförändrad, men här är bilden inte lika enhetlig för de olika branscherna. Bland annat hotell, förlag samt finans och försäkring planerar fortsatta nedskärningar. De mest optimistiska anställningsplanerna finns hos vissa konsultbranscher samt arbetsförmedlingar, personaluthyrning och rekryteringsfirmor.

Svaren samlades in mellan 29 juli och 20 augusti.

Hushåll

Hushållen positiva till kapitalvaruinköp

Hushållens förtroende för det ekonomiska läget växer sig långsamt starkare. Konfidensindikatorn har ökat med 1 enhet sedan juli, från 98,3 till 99,3, men ligger fortfarande under 100 som indikerar normalläge. Hushållens syn på såväl sin egen som svensk ekonomi är ljusare än förra månaden. Nivån på mikroindex signalerar att hushållen till och med är mer optimistiska än normalt om sin egen ekonomi.

Egen ekonomi: Mikroindex har ökat med närmare 2 enheter sedan förra månaden, från 99,3 till 101,2. Den främst bidragande orsaken är att en ökad andel hushåll uppger att de kommer att använda mer pengar till inköp av kapitalvaror (som exempelvis möbler, tvättmaskiner, teveapparater) de närmaste tolv månaderna. Hushållens inställning till om det är rätt tidpunkt just nu att köpa sådana varor är också mer positiv. Andelen hushåll som uppger att de sparar snarare än skuldsätter sig har ökat ytterligare och ligger på en betydligt högre nivå än normalt. Tre av fyra hushåll uppger nu att de sparar snarare än skuldsätter sig.

Svensk ekonomi: Hushållens syn på svensk ekonomi, som sammanfattas av makroindex, är mindre negativ än förra månaden. Makroindex har ökat med drygt 1 enhet, från 96,3 till 97,5 procent, men ligger fortfarande på en nivå som indikerar att hushållen är mer pessimistiska än normalt om svensk ekonomi. Förväntningarna på den svenska ekonomin i stort är något dystrare än förra månaden. Däremot är förväntningarna på arbetslösheten mindre pessimistiska och pessimismen har trendmässigt avtagit sedan början av året. 33 procent av hushållen tror nu att arbetslösheten kommer att öka på tolv månaders sikt. I slutet av förra året var motsvarande andel betydligt högre, 72 procent.

Inflations- och löneförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt uppgår till 1,4 procent i augusti, jämfört med 1,5 procent i juli. Den uppfattade inflationen i nuläget ligger kvar på 0,9 procent. Hushållen har justerat upp sina löneförväntningar marginellt och tror nu att lönerna kommer att öka med i genomsnitt 3,2 procent om tolv månader. I både juni och juli var motsvarande siffra 3,1 procent.

Ränteförväntningar: Hushållen förväntar sig en rörlig bostadsränta på 3,08 procent om ett år och 3,46 procent om två år. Förra månaden var motsvarande siffror 3,16 respektive 3,49 procent. Den rörliga räntan om fem år förväntas uppgå till 3,96 procent, jämfört med 3,91 procent i juli.

Svaren samlades in mellan 1 och 15 augusti. Resultaten för samtliga frågor i Konjunkturbarometern Hushåll finns på sidan 14.

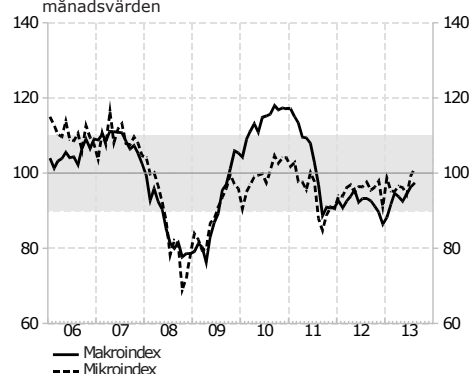
Hushållens konfidensindikator

Index, medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden

Makro- och mikroindex

Index, medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden

Hushållens konfidensindikator

är en sammanvägning av flera frågor och används för att sammanfatta stämningens läget bland hushållen. Konfidensindikatorn beräknas som genomsnittet av standardiserade netttotal för de fyra frågorna om den egna och den svenska ekonomin, i nuläget respektive 12 månader framåt, samt frågan om det är förmånligt att köpa kapitalvaror nu.

Mikroindex

sammanfattar hushållens syn på den egna ekonomin. Mikroindex beräknas som genomsnittet av standardiserade netttotal för de två frågorna om den egna ekonomin i nuläget respektive 12 månader framåt samt frågorna om det är förmånligt att köpa kapitalvaror nu och om man planerar att öka inköpen av sådana varor de närmaste 12 månaderna.

Makroindex

sammanfattar hushållens syn på läget i svensk ekonomi. Makroindex beräknas som genomsnittet av standardiserade netttotal för frågorna om den svenska ekonomin i nuläget respektive 12 månader framåt samt frågan om arbetslöshetens utveckling de närmaste 12 månaderna.

Tabellbilaga

Företag, konfidensindikatorer.....	12
Hushåll, samtliga frågor	14

Företag, konfidensindikatorer

Totala näringslivet, säsongrensade värden

Bransch	Max-värde	Min-värde	Juni 2013	Juli 2013	Aug 2013	Förändring	Läget
Totala näringslivet	120,2	69,9	95,6	96,9	99,9	3,0	-

Tillverkningsindustri, säsongrensade värden

Bransch	Max-värde	Min-värde	Juni 2013	Juli 2013	Aug 2013	Förändring	Läget
Tillverkningsindustri	118,9	66,6	94,5	94,9	100,1	5,2	+
Insatsvaruindustri	118,1	70,1	94,2	95,5	97,5	2,0	-
Investeringsvaruindustri	117,5	68,3	102,9	101,8	104,2	2,4	+
Konsumtionsvaruindustri	134,1	73,7	84,6	86,1	86,4	0,3	--
Varaktiga konsumtionsvaror	119,7	72,8	93,0	99,2	100,2	1,0	+
Icke varaktiga konsumtionsvaror	133,3	73,7	85,7	86,9	86,0	-0,9	--
Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	123,8	72,9	89,5	86,9	93,8	6,9	-
Textil-, beklädnads och lädervaruindustri	128,0	67,1	107,4	100,9	100,7	-0,2	+
Trävaruindustri	121,3	76,0	97,5	96,7	97,9	1,2	-
Sågverk	129,0	75,9	98,4	95,6	100,5	4,9	+
Övrig trävaruindustri	123,4	74,2	94,4	95,5	94,4	-1,1	-
Massa-, pappers och pappersvaruindustri	121,8	74,2	93,7	97,1	99,4	2,3	-
Massaindusti	120,7	79,5	93,5	97,0	100,4	3,4	+
Pappers- och pappersvaruindustri	126,4	75,9	92,1	97,3	100,2	2,9	+
Grafisk och annan reproduktionsindustri	125,7	72,6	92,9	91,5	91,3	-0,2	-
Industri för stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter	133,5	55,6	95,9	99,9	77,8	-22,1	--
Kemisk industri	121,2	70,6	89,6	96,2	93,2	-3,0	-
Industri för farmaceutiska basprodukter och läkemedel	130,9	72,5	87,0	89,9	85,7	-4,2	--
Gummi- och plastvaruindustri	117,4	67,6	100,2	98,4	99,5	1,1	-
Industri för andra icke-metalliska mineraliska produkter	124,3	70,7	92,8	87,2	89,4	2,2	--
Stål- och metallverk	116,6	71,3	90,7	91,8	98,2	6,4	-
Järn- och stålverk	116,3	72,7	89,3	91,0	97,6	6,6	-
Metallvaruindustri	116,8	70,5	97,5	94,2	94,0	-0,2	-
Industri för datorer, elektronikvaror och optik	126,8	74,8	106,6	105,7	108,8	3,1	+
Industri för elapparatur	118,2	75,5	92,9	104,8	105,3	0,5	+
Maskinindustri	116,4	71,6	96,2	93,8	95,7	1,9	-
Motor- och släpfordonsindustri	119,1	68,3	111,9	110,4	115,6	5,2	++
Annan transportmedelsindustri	124,0	72,9	96,0	99,1	102,9	3,8	+
Möbelindustri	129,7	77,5	98,5	98,4	99,0	0,6	-
Övrig tillverkningsindustri	129,4	73,4	81,0	83,7	92,5	8,8	-
Reparationsverkstäder och installationsföretag	116,4	71,1	82,8	94,2	78,5	-15,7	--

Byggindustri, säsongsrensade värden

Bransch	Max-värde	Min-värde	Juni 2013	Juli 2013	Aug 2013	Förändring	Läget
Bygg- och anläggningsverksamhet	122,4	80,6	93,5	95,1	91,9	-3,2	-

Handel, säsongsrensade värden

Bransch	Max-värde	Min-värde	Juni 2013	Juli 2013	Aug 2013	Förändring	Läget
Detaljhandel	125,0	68,5	97,8	100,0	101,7	1,7	+
Handel med motorfordon; verkstäder	120,7	70,9	101,3	100,9	101,7	0,8	+
Livsmedelshandel	120,5	73,4	105,8	106,5	109,2	2,7	+
Specialiserad butikshandel	123,7	66,5	92,1	95,6	98,0	2,4	-
Butiker för informations- och kommunikationsutrustning	121,2	64,6	98,8	100,1	94,1	-6,0	-
Butiker för heminredningsartiklar och husgeråd	122,3	66,1	95,9	97,4	94,8	-2,6	-
Butiker för kultur- och fritidsartiklar	122,7	70,5	90,2	91,9	91,8	-0,1	-
Butiker för övriga hushållsvaror	119,2	75,6	88,3	94,6	97,1	2,5	-
Handel på postorder och internet	124,7	66,5	92,2	98,9	104,0	5,1	+

Privata tjänstenärings, säsongsrensade värden

Bransch	Max-värde	Min-värde	Juni 2013	Juli 2013	Aug 2013	Förändring	Läget
Privata tjänstenärings	118,2	73,1	97,1	98,3	99,1	0,8	-
Landtransport	117,1	73,3	95,5	94,7	88,5	-6,2	--
Åkerier	116,6	70,0	93,6	93,1	94,8	1,7	-
Hotell och restauranger	117,3	74,4	95,5	94,1	97,4	3,3	-
Datakonsulter, programvaruproducenter o.d.	116,6	66,2	97,2	91,1	92,5	1,4	-
Finans- och försäkringsverksamhet	130,6	80,4	103,5	115,5	108,0	-7,5	+
Förvaltare av egna fastigheter	122,1	78,2	94,6	94,4	96,7	2,3	-
Fastighetsmäklare och -förvaltare	135,2	77,8	101,2	97,1	107,2	10,1	+
Juridiska och ekonomiska konsultbyråer	117,6	78,4	97,2	98,5	101,3	2,8	+
Konsulttjänster, verksamhet huvudkontor	124,5	75,2	100,2	103,6	105,2	1,6	+
Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet	115,8	71,4	93,3	96,8	93,8	-3,0	-
Reklam- och marknadsundersökningsbyråer	123,1	69,5	103,3	101,6	97,5	-4,1	-
Uthyringsfirmor	118,9	76,8	100,6	106,2	104,9	-1,3	+
Arbetsförmedlingar, rekryterings- och personaluthyrningsföretag	111,6	74,4	93,8	92,5	97,5	5,0	-
Personaluthyrningsföretag	111,4	74,6	93,5	93,3	97,9	4,6	-
Researrangörer och resebyråer	120,4	72,5	105,2	97,3	93,0	-4,3	-
Kontors- och andra företagstjänstföretag	122,6	72,2	112,7	113,2	111,5	-1,7	++
Uppdragsverksamhet	116,5	72,8	96,7	98,4	99,9	1,5	-

Hushåll, samtliga frågor

Fråga	Medel	Max	Min	jun-13	jul-13	aug-13	Förändring		Läget
							år	mån	
Konfidensindikatorn	100,0	119,8	49,9	95,7	98,3	99,3	1,7	1,0	-
Makroindex	100,0	120,6	72,8	94,4	96,3	97,5	4,2	1,2	-
Mikroindex	100,0	118,5	45,5	94,2	99,3	101,2	3,6	1,9	+
1. Egen ekonomi nu									
Bättre				20,6	23,8	23,1	0,1	-0,7	
Sämre				12,1	11,3	9,8	-0,9	-1,5	
Nettotal				8,5	12,5	13,3	0,9	0,8	+
2. Egen ekonomi om 12 månader									
Bättre				23,5	28,2	26,9	-2,7	-1,3	
Sämre				9,0	7,1	8,9	0,9	1,8	
Nettotal				14,5	21,1	18,0	-3,6	-3,1	-
3. Ekonomin i Sverige nu									
Bättre				13,7	13,4	13,0	0,2	-0,4	
Sämre				27,7	23,2	22,5	-1,5	-0,7	
Nettotal				-14,0	-9,8	-9,5	1,7	0,3	-
4. Ekonomin i Sverige om 12 månader									
Bättre				23,9	26,7	23,8	4,1 *	-2,9	
Sämre				18,9	16,1	16,8	-7,2 *	0,7	
Nettotal				5,1	10,6	7,0	11,3 *	-3,6	-
5b. Uppfattad inflation nu									
				0,9	0,9	0,9	-1,2	0,0	
6b. Förväntad inflation om 12 mån									
				1,4	1,5	1,4	-0,7	-0,1	
7. Arbetslösheten 12 månader framåt									
Öka				40,5	35,8	33,1	-10,0 *	-2,7	
Minska				20,0	21,6	23,0	5,7 *	1,4	
Nettotal				20,5	14,2	10,1	-15,7 *	-4,1	-
8. Köp av kapitalvaror nu									
Ja, det är rätt tidpunkt				24,4	24,3	25,5	-0,7	1,2	
Nej, det är fel tidpunkt				17,1	14,6	13,3	-4,4 *	-1,3	
Nettotal				7,3	9,7	12,3	3,7	2,6	+
9. Köp av kapitalvaror 12 månader framåt									
Mer				16,9	17,1	21,1	2,0	4,0 *	
Mindre				26,8	24,2	22,6	-3,8 *	-1,6	
Nettotal				-9,9	-7,1	-1,5	5,8 *	5,6 *	+
10. Att spara nu är									
Fördelaktigt				42,9	45,2	46,2	0,4	1,0	
Ofördelaktigt				23,8	23,7	23,9	7,1 *	0,2	
Nettotal				19,1	21,5	22,3	-6,7 *	0,8	+
11. Hushållets sparande 12 månader framåt									
Troligt				79,7	79,7	80,8	0,6	1,1	
Inte troligt				19,4	19,1	18,1	-0,4	-1,0	
Nettotal				60,3	60,6	62,7	1,0	2,1	++
12. Hushållets sparande nu									
Sparar				71,4	72,9	76,8	8,1 *	3,9 *	
Skuldsätter sig				3,9	5,1	4,9	-3,3 *	-0,2	
Nettotal				67,5	67,8	71,9	11,3 *	4,1	++
13. Köp av bil inom 12 månader									
Troligt				20,1	23,3	21,8	0,7	-1,5	
Inte troligt				79,6	76,0	77,3	-1,0	1,3	
Nettotal				-59,5	-52,7	-55,5	1,7	-2,8	+
14. Köp av bostad inom 12 månader									
Troligt				11,4	11,3	12,4	-0,2	1,1	
Inte troligt				88,2	88,1	87,1	0,2	-1,0	
Nettotal				-76,8	-76,9	-74,7	-0,4	2,2	++
15. Renovering av bostaden inom 12 månader									
Troligt				36,0	35,5	33,7	-9,2 *	-1,8	
Inte troligt				63,4	63,7	65,5	9,8 *	1,8	
Nettotal				-27,4	-28,2	-31,9	-19,0 *	-3,7	--
16. Egen arbetslöshetsrisk nu									
Ökat				7,2	6,4	7,7	0,1	1,3	
Minskat				10,8	15,4	11,4	-4,7 *	-4,0 *	
Nettotal				-3,6	-8,9	-3,7	4,8 *	5,2 *	-
17. Förväntade löneökningar om 12 månader									
				3,1	3,1	3,2	0,2	0,1	
18. Förväntad rörlig bostadsränta om									
a. 1 år				3,07	3,16	3,08	-0,93	-0,08	
b. 2 år				3,43	3,49	3,46	-0,80	-0,03	
c. 5 år				3,91	3,91	3,96	-0,59	0,05	

Anm. Förändringar som är statistiskt säkerställda markeras med *

Diagrambilaga

Företag.....	16
Totala näringslivet	16
Tillverkningsindustri	17
Bygg- och anläggningsverksamhet	21
Detaljhandel.....	22
Privata tjänstenäringsar	24
Hushåll	30

Totala näringslivet

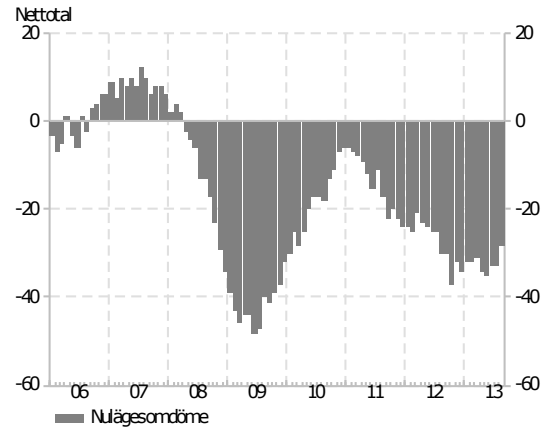
Totala näringslivet

Konfidensindikatorn, säsongrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100

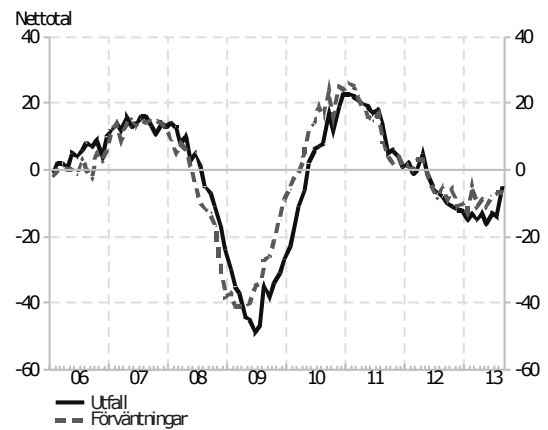
Totala näringslivet

Efterfrågeläget, säsongrensade värden

Totala näringslivet

Antalet anställda, säsongrensade värden

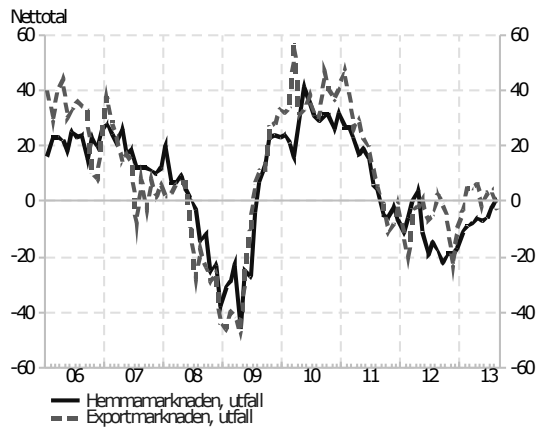

Tillverkningsindustri

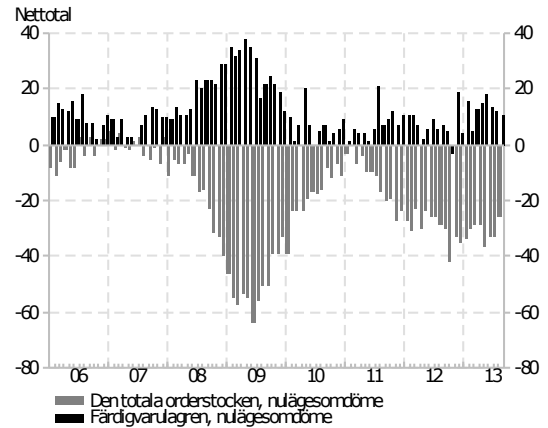
Tillverkningsindustri

Orderingången, säsongrensade värden

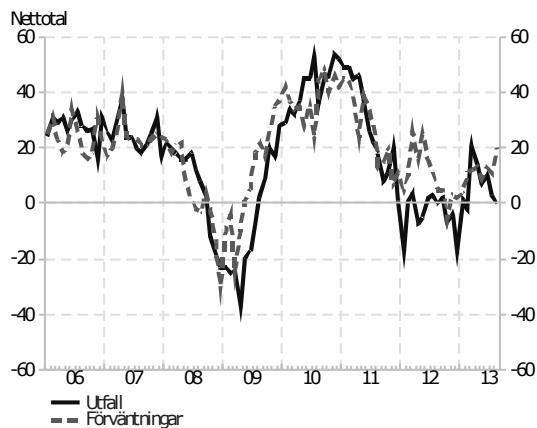
Tillverkningsindustri

Den totala orderstocken och färdigvarulagren, säsongrensade värden

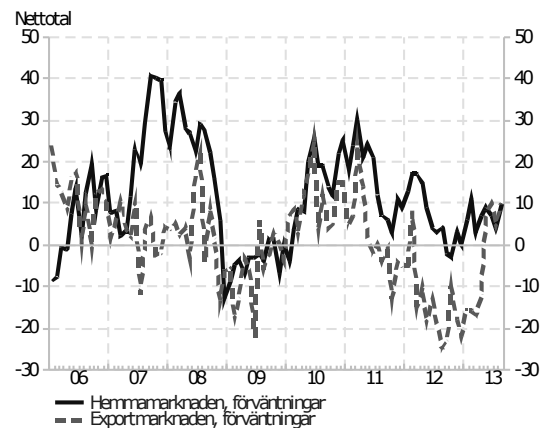
Tillverkningsindustri

Produktionsvolymen, säsongrensade värden

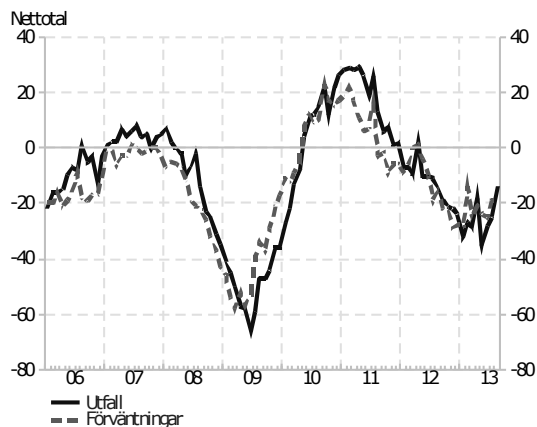
Tillverkningsindustri

Försäljningspriserna

Tillverkningsindustri

Antalet anställda, säsongrensade värden

Tillverkningsindustri

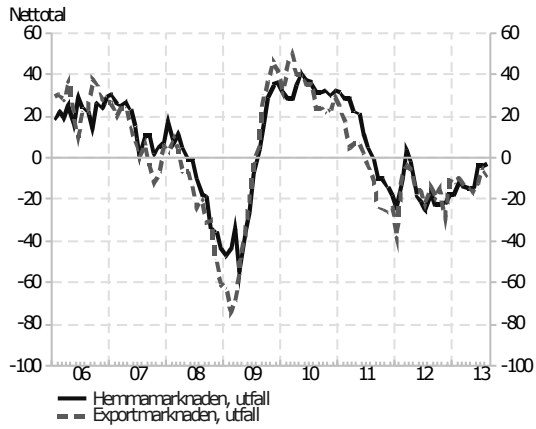
Konfidensindikatorn, säsongrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100

Insatsvaruindustri

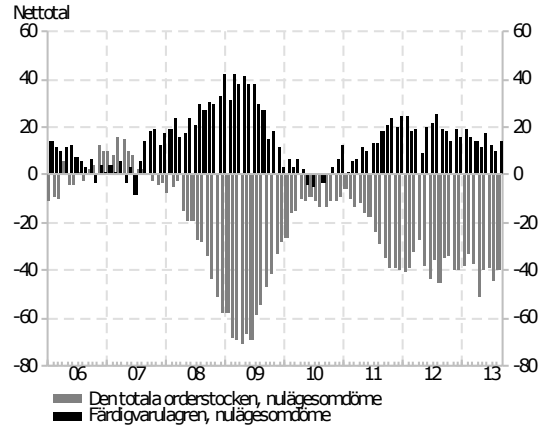
Insatsvaruindustri

Orderingången, säsongrensade värden

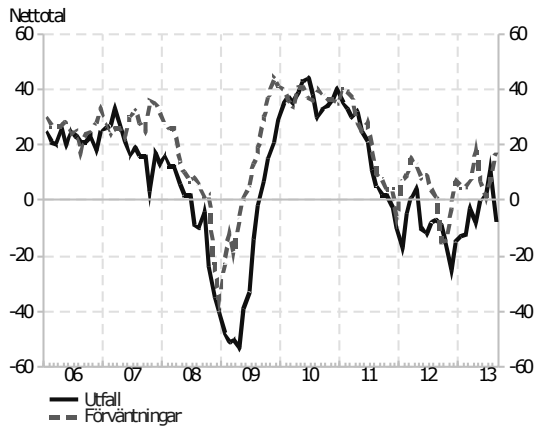
Insatsvaruindustri

Den totala orderstocken och färdigvarulagren, säsongrensade värden

Insatsvaruindustri

Produktionsvolymen, säsongrensade värden

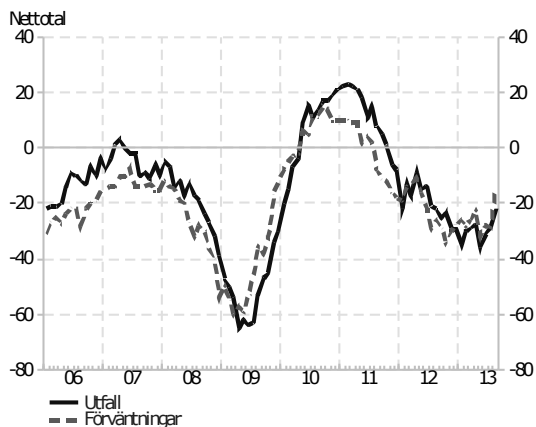
Insatsvaruindustri

Försäljningspriserna

Insatsvaruindustri

Antalet anställda, säsongrensade värden

Insatsvaruindustri

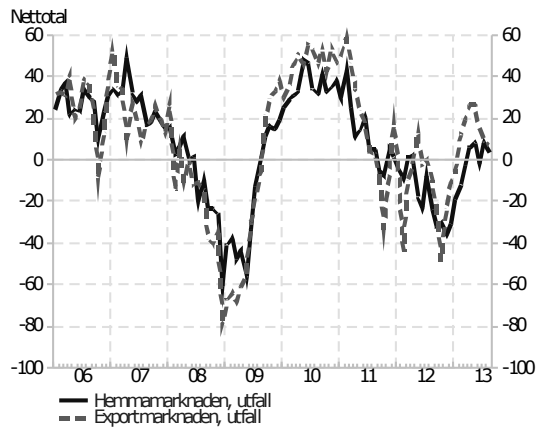
Konfidensindikatorn, säsongrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100

Investeringsvaruindustri

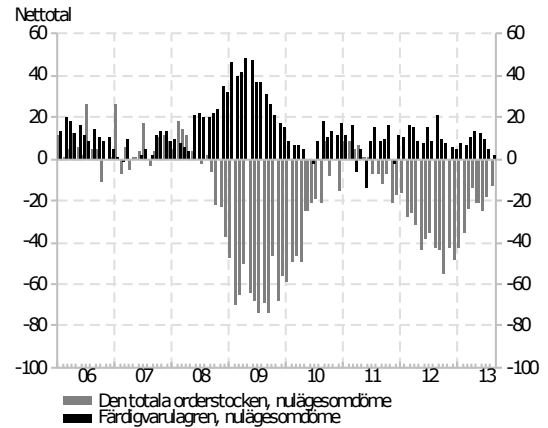
Investeringsvaruindustri

Orderingången, säsongrensade värden

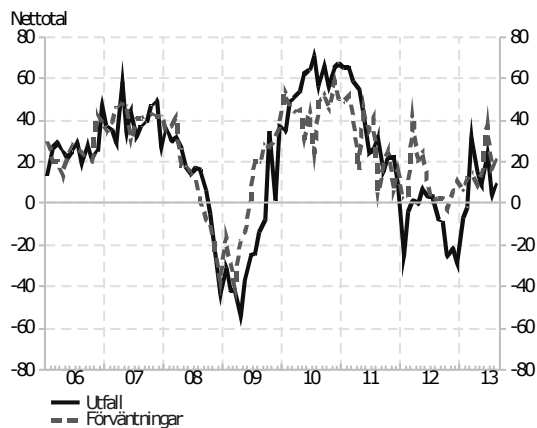
Investeringsvaruindustri

Den totala orderstocken och färdigvarulagren, säsongrensade värden

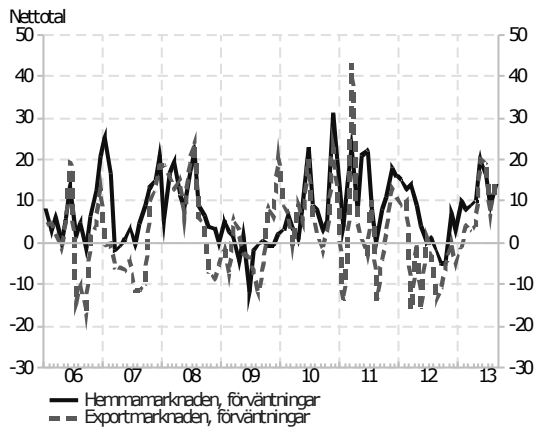
Investeringsvaruindustri

Produktionsvolymen, säsongrensade värden

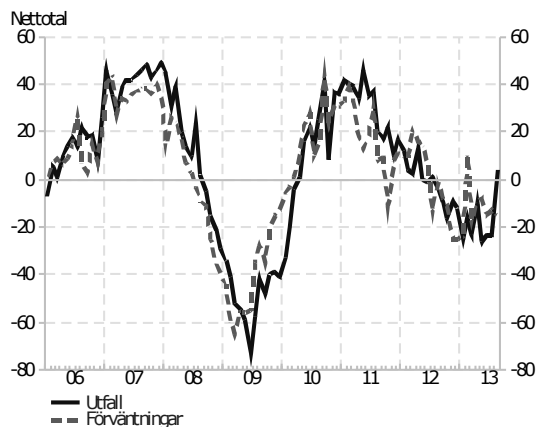
Investeringsvaruindustri

Försäljningspriserna

Investeringsvaruindustri

Antalet anställda, säsongrensade värden

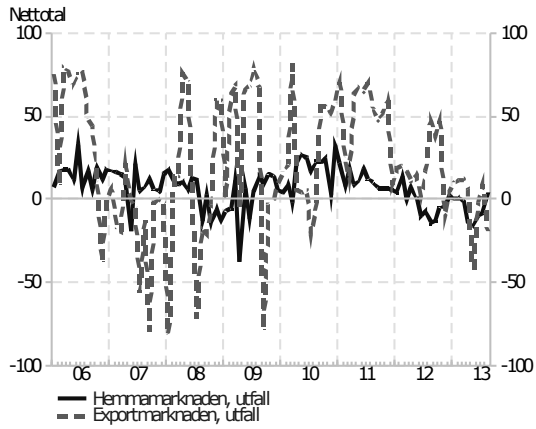
Investeringsvaruindustri

Konfidsensindikatorn, säsongrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100

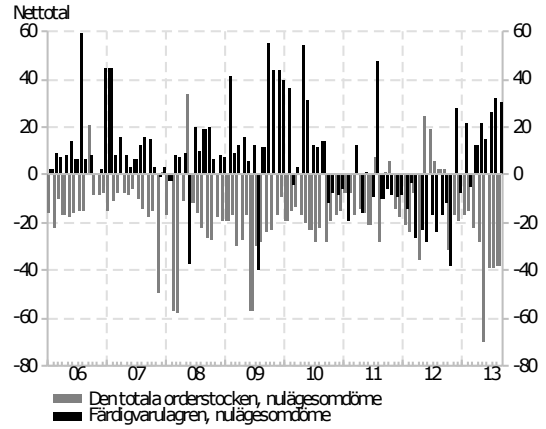

Konsumtionsvaruindustri

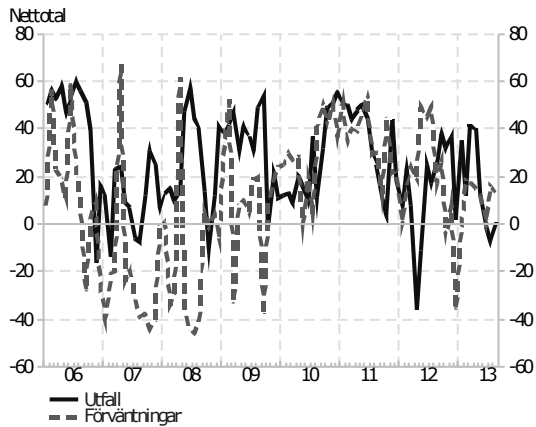
Konsumtionsvaruindustri
Orderingången, säsongrensade värden

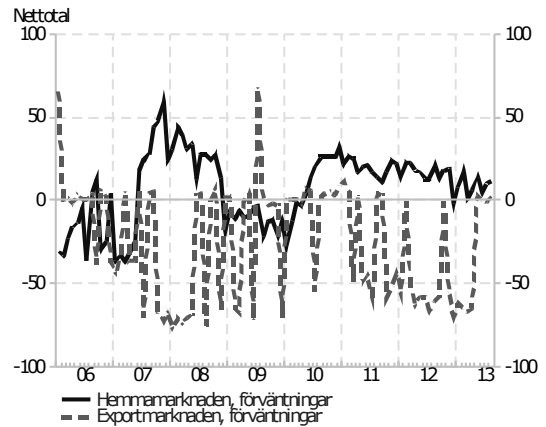
Konsumtionsvaruindustri
Den totala orderstocken och färdigvarulagren, säsongrensade värden

Konsumtionsvaruindustri
Produktionsvolymen, säsongrensade värden

Konsumtionsvaruindustri
Försäljningspriserna

Konsumtionsvaruindustri
Antalet anställda, säsongrensade värden

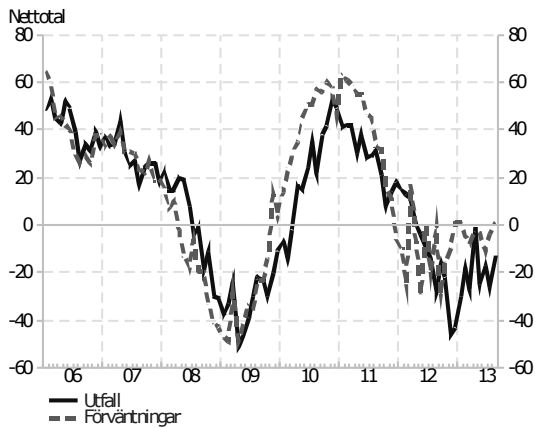
Konsumtionsvaruindustri
Konfidensindikatorn, säsongrensade månadsvärden
Index, medelvärde = 100

Bygg- och anläggningsverksamhet

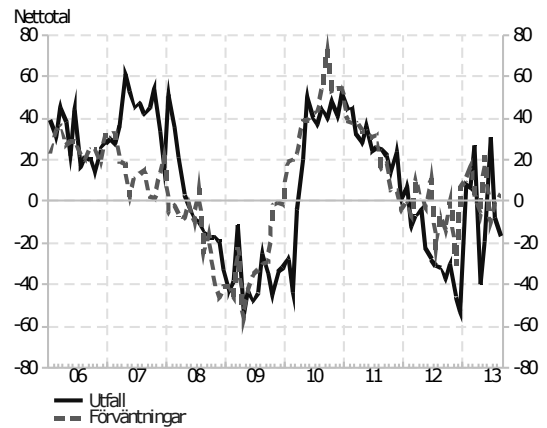
Bygg- och anläggningsverksamhet

Byggandet, säsongrensade värden

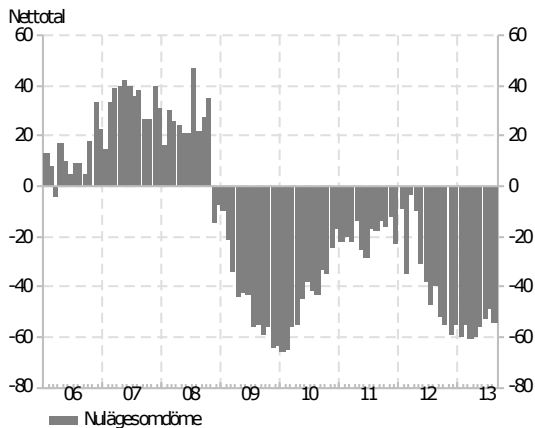
Bygg- och anläggningsverksamhet

Orderstockens förändring, säsongrensade värden

Bygg- och anläggningsverksamhet

Orderstocken, säsongrensade värden

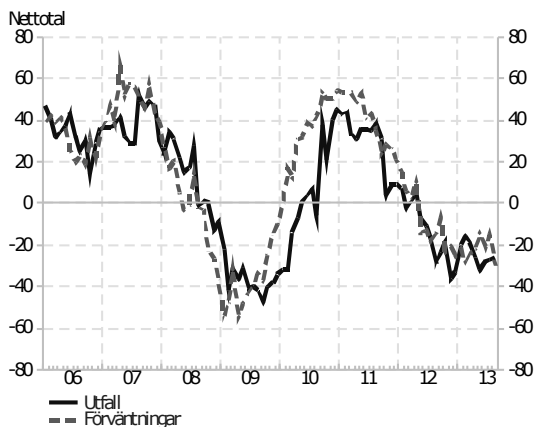
Bygg- och anläggningsverksamhet

Anbudspriserna

Bygg- och anläggningsverksamhet

Antalet anställda, säsongrensade värden

Bygg- och anläggningsverksamhet

Konfidensindikatorn, säsongrensade månadsvärden

Index, medelvärde = 100

Detaljhandel

Detaljhandel (inkl. handel med motorfordon; verkstäder)

Försäljningsvolymen, säsongrensade värden

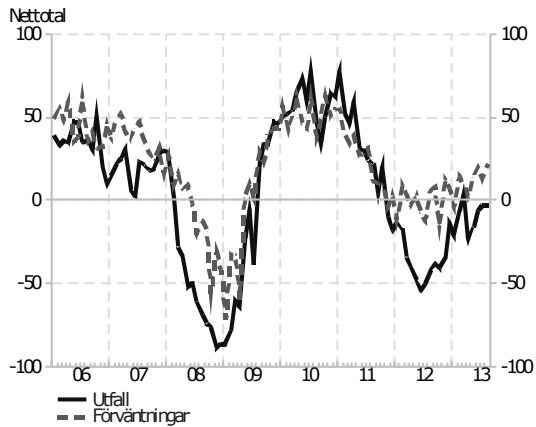
Detaljhandel (inkl. handel med motorfordon; verkstäder)

Antalet anställda, säsongrensade värden

Handel med motorfordon; verkstäder

Försäljningsvolymen, säsongrensade värden

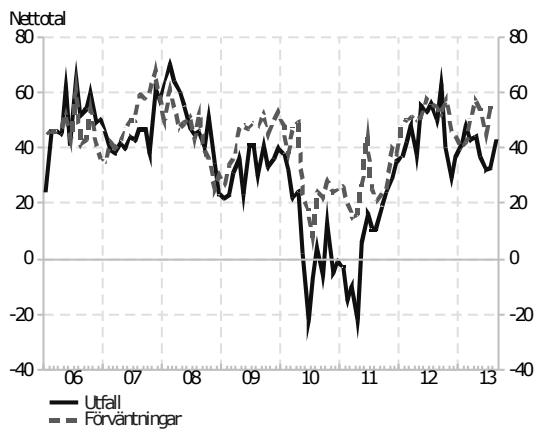
Handel med motorfordon; verkstäder

Antalet anställda, säsongrensade värden

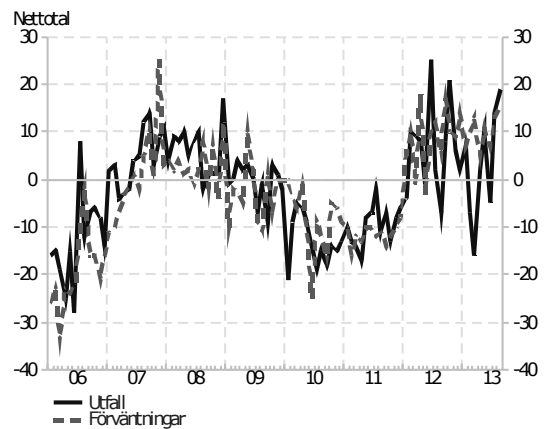
Livsmedelshandel

Försäljningsvolymen, säsongrensade värden

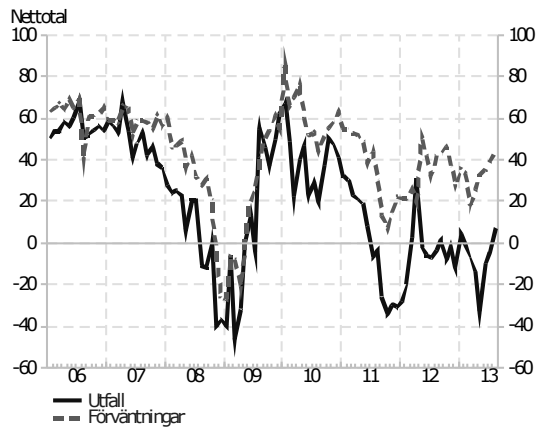
Livsmedelshandel

Antalet anställda, säsongrensade värden

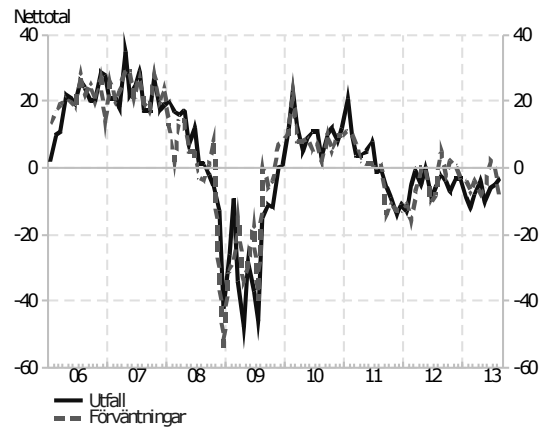

Detaljhandel

Specialiserad butikshandel
Försäljningsvolymen, säsongrensade värden

Specialiserad butikshandel
Antalet anställda, säsongrensade värden

Privata tjänstenärningar

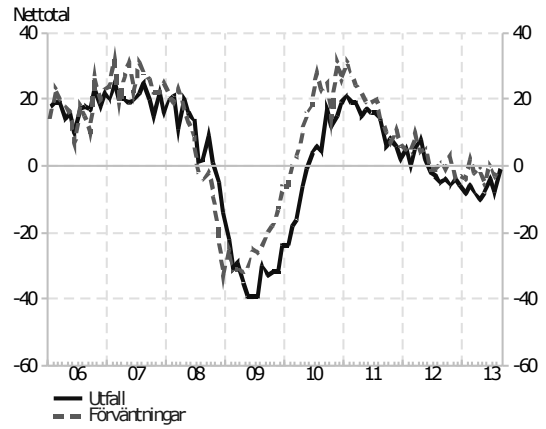
Privata tjänstenärningar

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

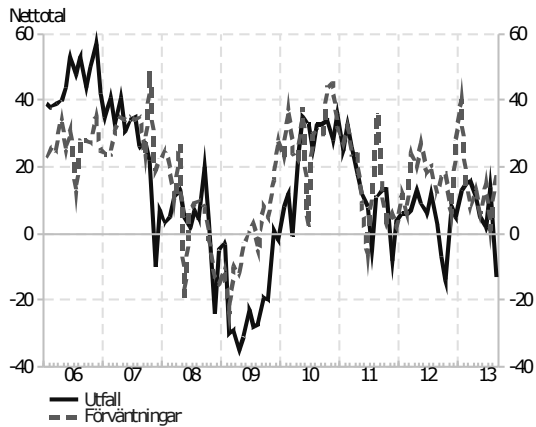
Privata tjänstenärningar

Antalet anställda, säsongrensade värden

Landtransport

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

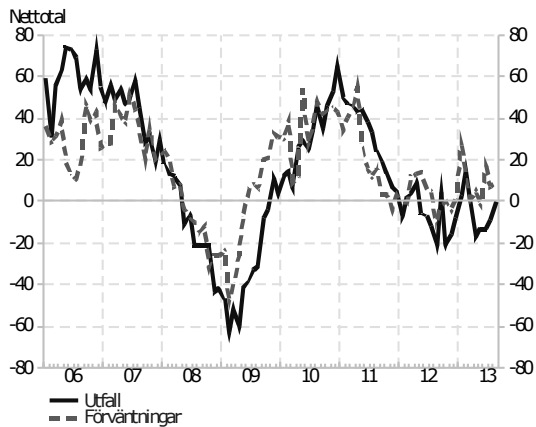
Landtransport

Antalet anställda, säsongrensade värden

Åkerier

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

Åkerier

Antalet anställda, säsongrensade värden

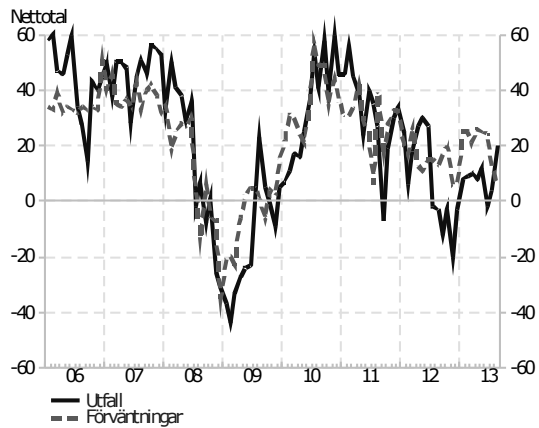

Privata tjänstenärningar

Hotell och restauranger

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

Hotell och restauranger

Antalet anställda, säsongrensade värden

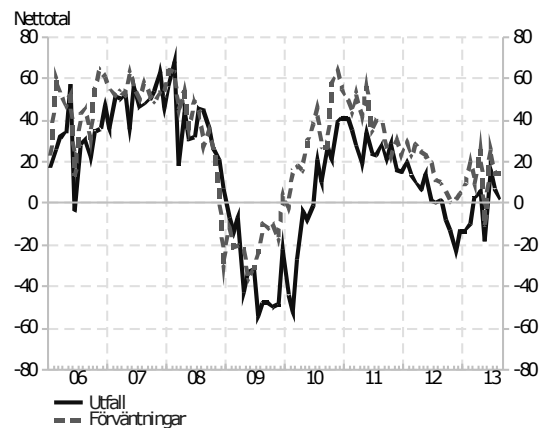
Datakonsulter, programvaruproducenter o.d.

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

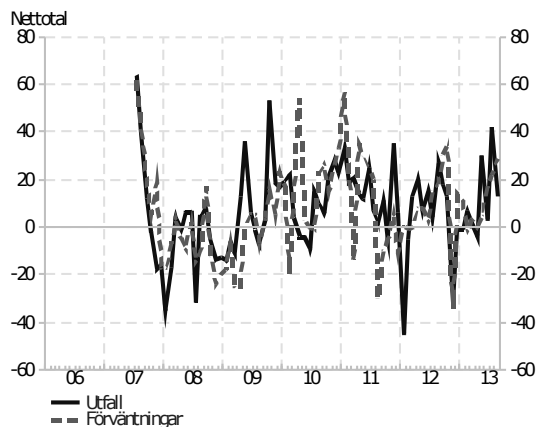
Datakonsulter, programvaruproducenter o.d.

Antalet anställda, säsongrensade värden

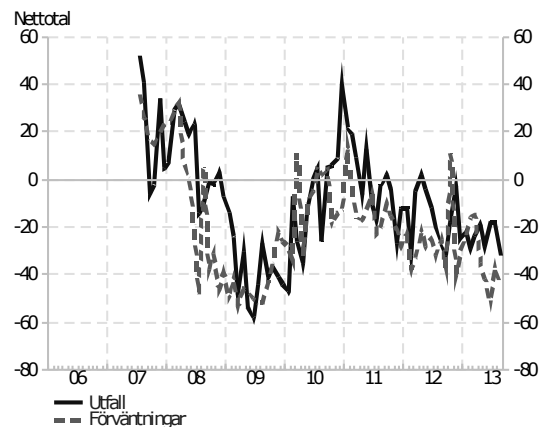
Finans- och försäkringsverksamhet

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

Finans- och försäkringsverksamhet

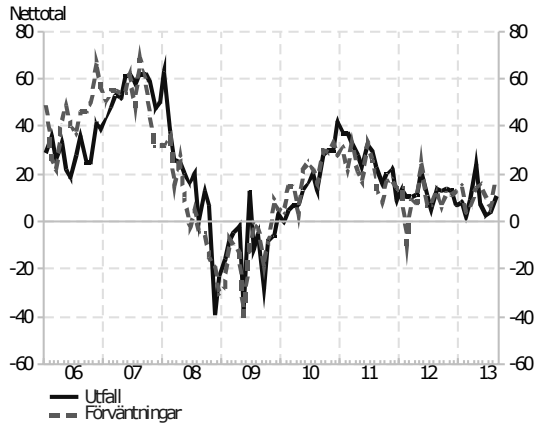
Antalet anställda, säsongrensade värden

Privata tjänstenärningar

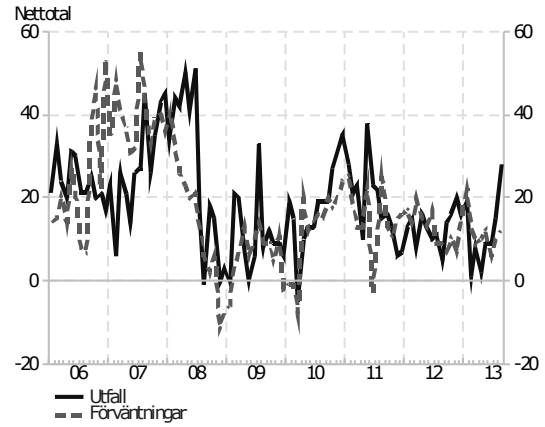
Förvaltare av egna fastigheter

Efterfrågan på företagets tjänster

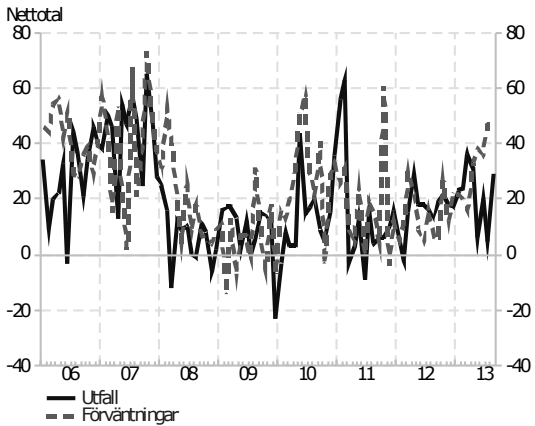
Förvaltare av egna fastigheter

Antalet anställda

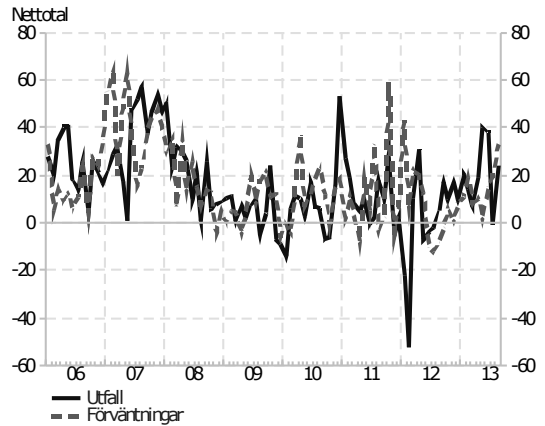
Fastighetsmäklare och -förvaltare

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade värden

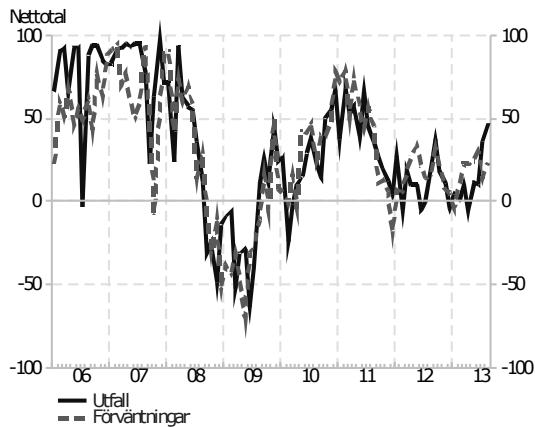
Fastighetsmäklare och -förvaltare

Antalet anställda, säsongsrensade värden

Juridiska och ekonomiska konsultbyråer

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade värden

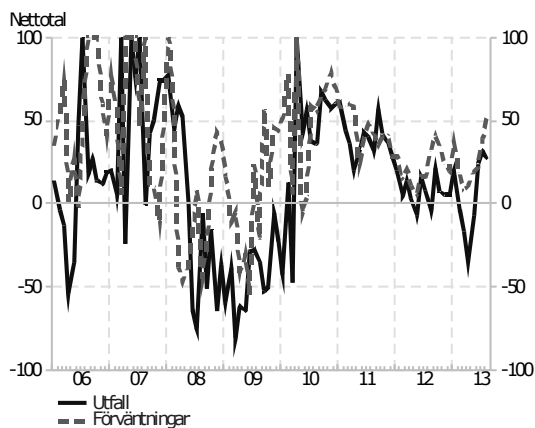
Juridiska och ekonomiska konsultbyråer

Antalet anställda, säsongsrensade värden

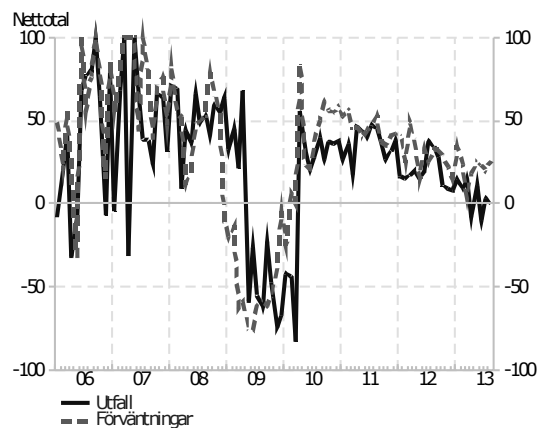

Privata tjänstenärningar

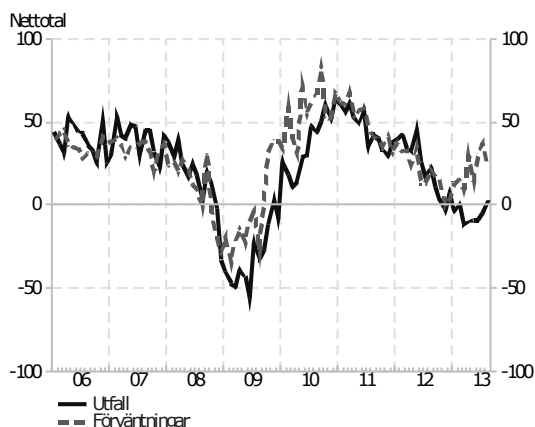
Konsulttjänster, verksamhet huvudkontor
Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

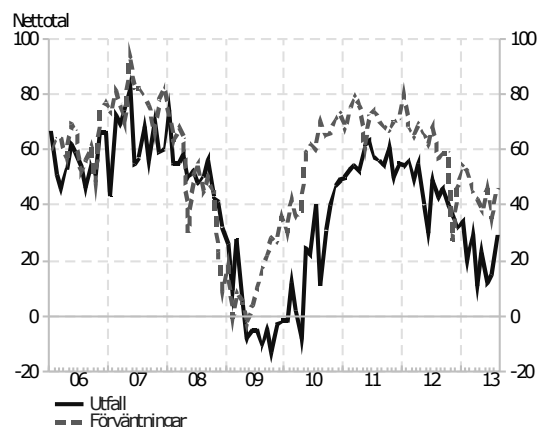
Konsulttjänster, verksamhet huvudkontor
Antalet anställda, säsongrensade värden

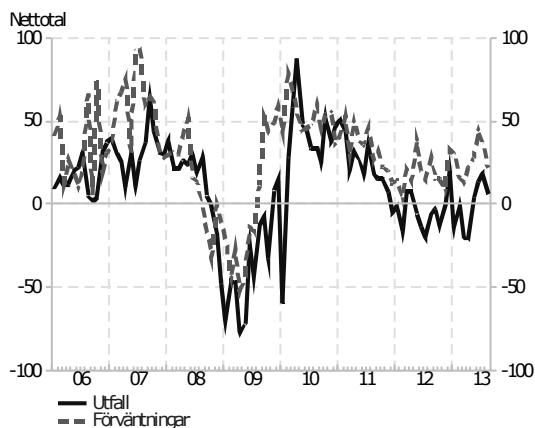
Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet
Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

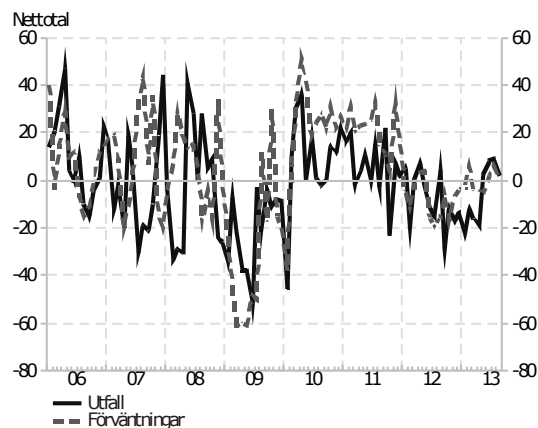
Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet
Antalet anställda, säsongrensade värden

Reklam- och marknadsundersökningsbyråer
Efterfrågan på företaget tjänster, säsongrensade värden

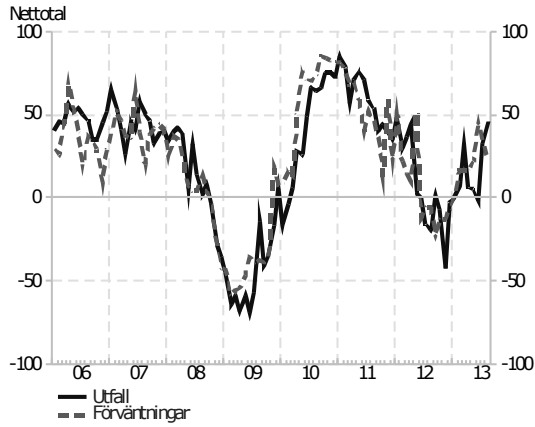
Reklam- och marknadsundersökningsbyråer
Antalet anställda, säsongrensade värden

Privata tjänstenärningar

Uthyrningsfirmor

Efterfrågan på företagets tjänster

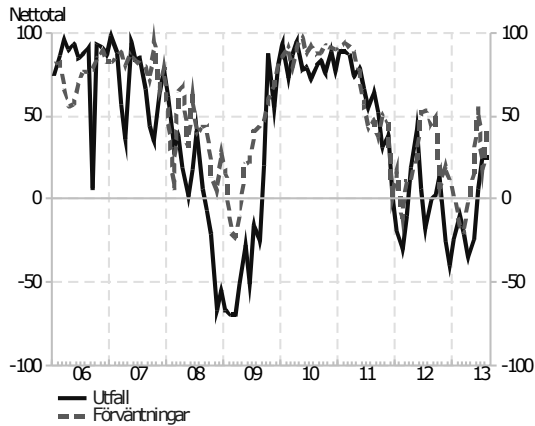
Uthyrningsfirmor

Antalet anställda

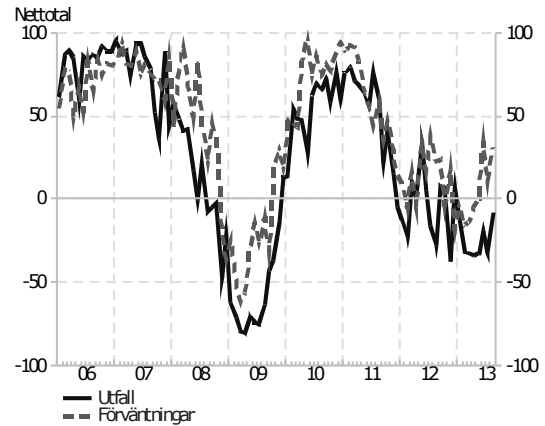
Arbets-, rekryterings- och personaluthyrningsföretag

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

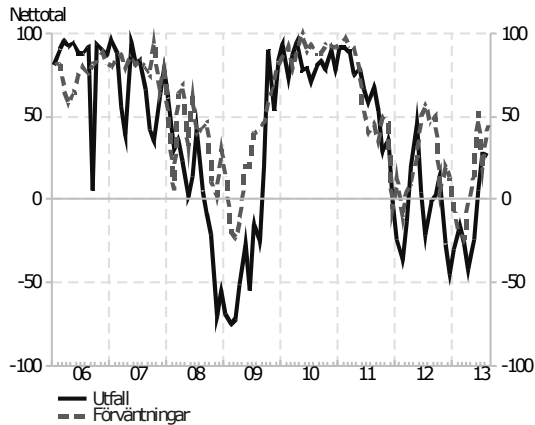
Arbets-, rekryterings- och personaluthyrningsföretag

Antalet anställda, säsongrensade värden

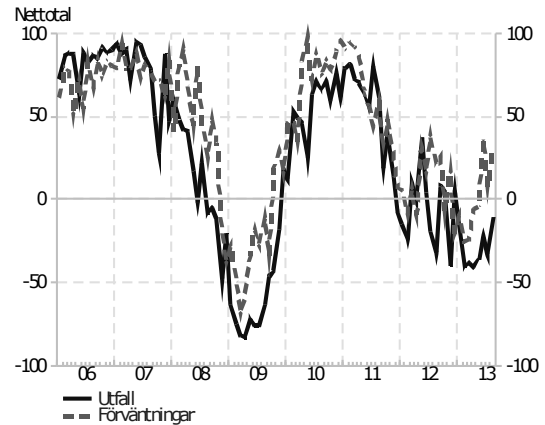
Personaluthyrningsföretag

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

Personaluthyrningsföretag

Antalet anställda, säsongrensade värden

Privata tjänstenärningar

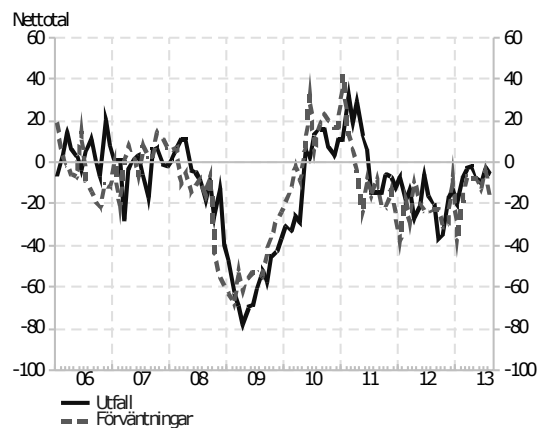
Researrangörer och resebyråer

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

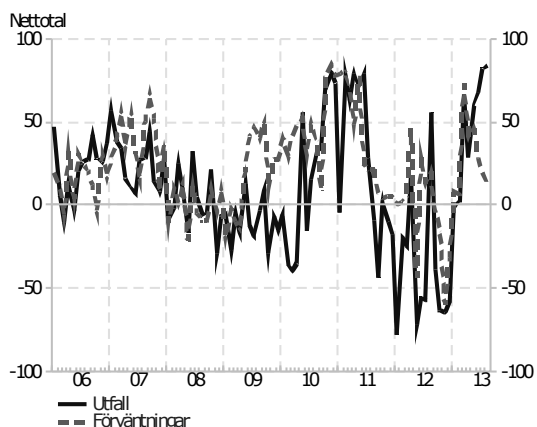
Researrangörer och resebyråer

Antalet anställda, säsongrensade värden

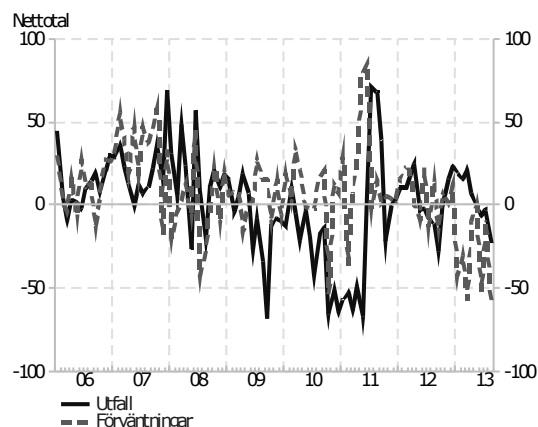
Kontors- och andra företagstjänstföretag

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

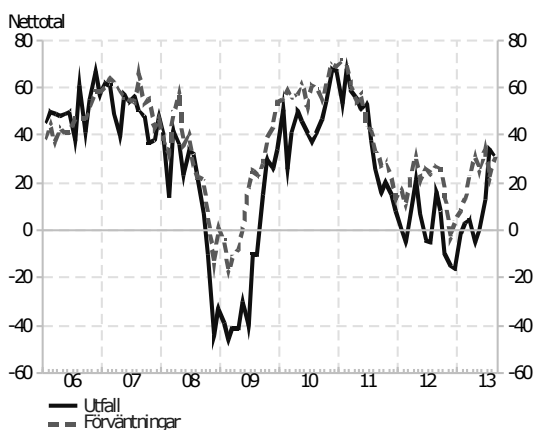
Kontors- och andra företagstjänstföretag

Antalet anställda, säsongrensade värden

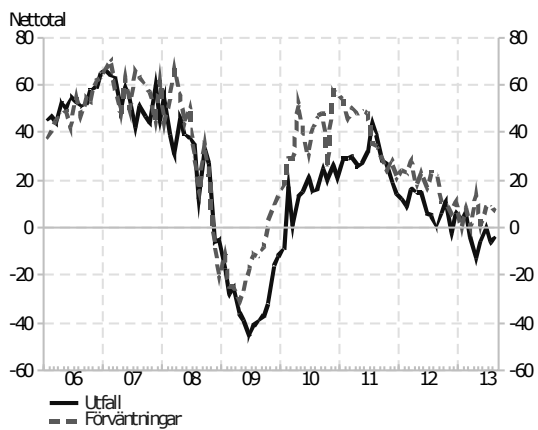
Uppdragsverksamhet

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongrensade värden

Uppdragsverksamhet

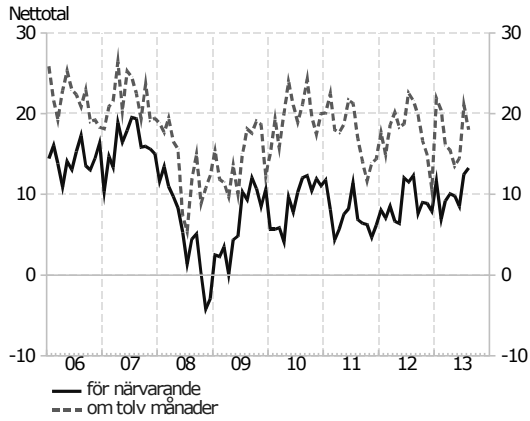
Antalet anställda, säsongrensade värden

Hushåll

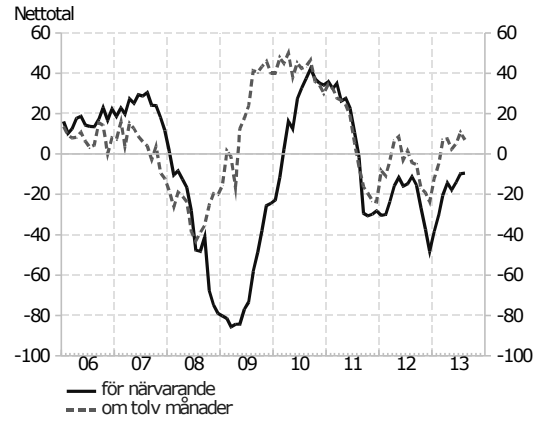
Egen ekonomi

Bättre - Sämre

Ekonomi i Sverige

Bättre - Sämre

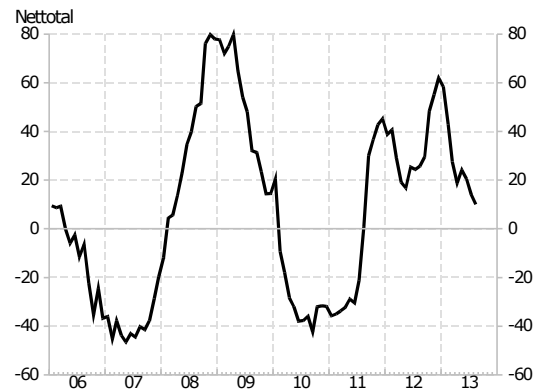
Egen arbetslöshetsrisk nu

Ökat - Minskat

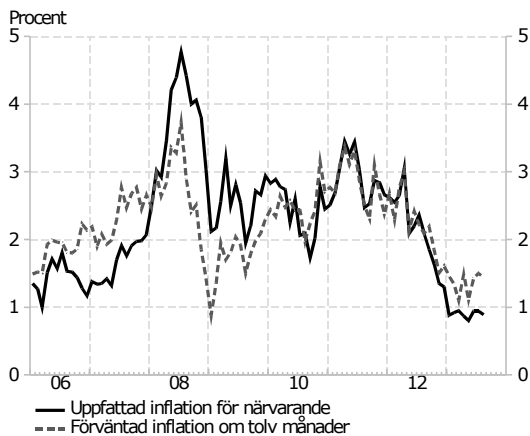

Arbetslösheten 12 månader framåt

Högre - Lägre

Inflationen

Är det i nuläget rätt tidpunkt för att köpa kapitalvaror?

Hushåll

Köp av kapitalvaror 12 månader framåt

Mer – Mindre

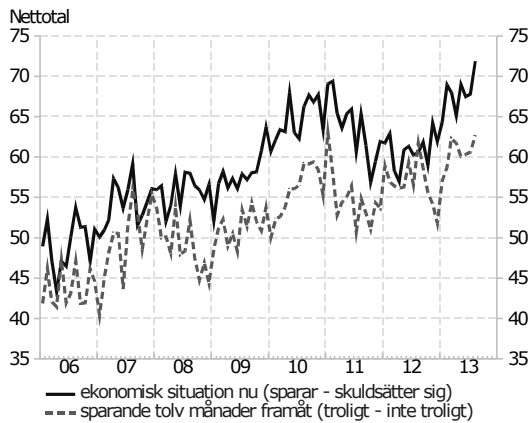

Att spara nu är

Fördelaktigt – Ofördelaktigt

Hushållets sparande

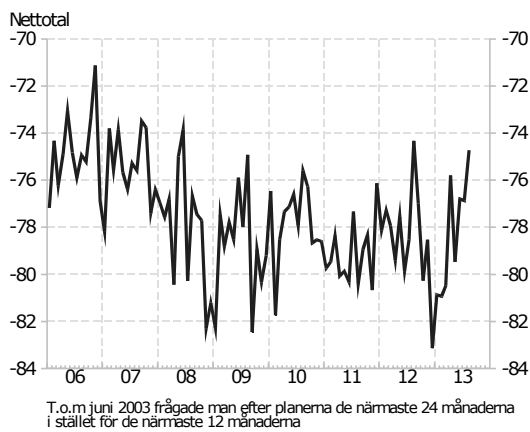
Köp av bil inom 12 månader

Troligt – Inte troligt

Köp av bostad inom 12 månader

Troligt – Inte troligt

Renovering av bostaden inom 12 månader

Troligt – Inte troligt

Metod

BAROMETERINDIKATORN

Syfte och historik

Barometerindikatorn har som syfte att mäta det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin genom att använda informationen från alla Konjunkturinstitutets barometrar och spegla dem på ett transparent sätt.

Barometerindikatorn började publiceras i februari 2007¹. Förlagan är EU-kommissionens ESI, Economic Sentiment Indicator. EU publicerar även ESI för Sverige, men av främst tekniska skäl kommer Barometerindikatorn inte att anta exakt samma värden som EU:s ESI. Exempelvis definieras hushållens konfidensindikator annorlunda, säsongrensningmetoden är en annan m.m.

Beräkning av barometerindikatorn

Utgångspunkten för Barometerindikatorn är frågor hämtade från enkätundersökningarna Konjunkturbarometern Företag (månad) och Hushåll. Dessa frågor ingår också i de enskilda konfidensindikatorerna i de olika barometrarna.

I Barometerindikatorn används frågornas netttotal (läs mer om netttotal under respektive undersöknings metodavsnitt). Samtliga netttotal säsongrensas med hjälp av X12-ARIMA. Därefter transformeras alla säsongrensade netttotal till den standardiserade fördelningen $N(0,1)$ och antar således medelvärdet 0 och standardavvikelsen 1.

I ett nästa steg summeras dessa normaliserade serier med hjälp av ett viktsystem, där netttotalen för industrin får sammanlagt vikten 40 procent, privata tjänstesektorn 30 procent, detaljhandeln och byggindustrin får vardera 5 procent och slutligen hushållen 20 procent². Observera att vikterna för varje fråga blir beroende av hur många frågor som ingår i varje sektor. Exempelvis ingår fem frågor från hushållssektorn som vardera får vikten 0,04 $((20/100)/5)$. För industrin används tre frågor vilket leder till att varje industrifråga får vikten 0,13 $((40/100)/3)$. Notera även att vissa netttotal ingår med omvänt tecken i summeringen.

Slutligen normaliseras denna tidsserie till en ny serie med medelvärdet 100 och standardavvikelsen 10.

Tolkning av barometerindikatorn

Såsom Barometerindikatorn är konstruerad har den medelvärdet 100 och standardavvikelsen 10. Under antagandet om normalfördelning förekommer värden mellan 90 och 110 i 68 procent av fallen, medan värden över 110 respektive under 90 förekommer i 16 procent av fallen vardera. Tolkningen av Barometerindikatorns utfall blir då att värden över 100 motsvarar en starkare ekonomi än normalt och värden över 110 en mycket starkare ekonomi än normalt. Värden under 100 respektive under 90 har motsvarande tolkning i termer av svagare och mycket svagare ekonomi än normalt. Detta illustreras även av plus- och minustecknen under begreppet ”Läget” (läs mer om begreppet under avsnittet ”Läget”).

¹ Startpunkt för Barometerindikatorn är augusti 1996. Fram till 2003 har vissa approximationer förekommit. Approximationen omfattar dels detaljhandels tre tidsserier mellan augusti 1996 till januari 2000, dels privata tjänstesektorns tidsserier (en från augusti 1996 till mars 2003 och två tidsserier från augusti 1996 till november 2001).

² Detta viktsystem är detsamma som tillämpas inom EU vid beräkningen av ESI. Konjunkturinstitutet har provat ett totalt närliggande viktsystem för att se vilket som har högst förklaringsvärde när det gäller att skatta procentuell förändring av BNP. Skillnaderna visade sig inte vara stora vad gäller förklaringsvärdet.

En viktig uppgift för Barometerindikatorn är att sammanfatta de bakomliggande företags- och hushållsenkäterna på ett så lättolkat sätt som möjligt. Därför motsvaras de netttotal som ingår i Barometerindikatorn av samtliga netttotal som bygger upp de enskilda konfidensindikatorerna i de olika barometrarna. Efter bearbetningen summeras netttotalen med hjälp av viktsystemet beskrivet ovan, vilket innebär en hög grad av transparens. T. ex. kan en ökning av Barometerindikatorn oftast enkelt härledas till att någon eller några av de ingående sektorerna går bättre.

Lägg dock märke till att viktsystemet inte tillämpas direkt på delsektorernas konfidensindikatorer utan på konfidensindikatorernas ingående netttotal. Fördelen med bearbetningen av netttotalen är att man undviker att Barometerindikatorns förändringar regelmässigt domineras av de enskilda netttotal som normalt varierar mest, dvs. har högst historisk volatilitet. Nackdelen är en viss förlust av transparens när man ska tolka förändringarna av Barometerindikatorn i förhållande till förändringarna av delsektorernas konfidensindikatorer.

Barometerindikatorn avser att ge ett sammanfattande mått på det aktuella stämmningsläget i den svenska ekonomin. Utgångspunkten för indikatorn, d.v.s. enkätundersökningarna till företag och hushåll, ger visserligen en bred informationsbas, men inte tillräckligt bred för att täcka hela försörjningsbalansen i nationalräkenskaperna. Till exempel saknas information om den offentliga sektorn.

För att ändå ge en fingervisning om Barometerindikatorns egenskaper har Konjunkturinstitutet analyserat hur Barometerindikatorn kan användas vid bedömningar av BNP-tillväxten³. Måttstocken är förändringen av BNP eftersom Barometerindikatorn ger information om ett kvartal 2-5 månader innan BNP-tillväxten för samma kvartal publiceras av SCB.

Tolkningen av den kvantitativa relationen mellan Barometerindikatorn och förändringen av BNP ger att om Barometerindikatorn ökar med 10 enheter ett kvartal svarar det mot att uppräknad årstakt och kalenderkorrigerad årstakt för BNP ökar med 1,1 respektive 1,3 procentenheter. Den generella slutsatsen är att Barometerindikatorn har en relativt stark samvariation med förändringen av BNP.

FÖRETAG

Syfte och historik

Konjunkturbarometern Företag har till syfte att ge snabba, kvalitativa indikationer om utfall, nuläge och förväntningar för viktiga ekonomiska variabler där det ännu inte finns kvantitativa uppgifter.

Konjunkturbarometern Företag ges ut både månads- och kvartalsvis. De kvartalsvisa undersökningarna började Konjunkturinstitutet göra på 1950-talet. Sedan 1996 görs även månadsundersökningar. Det som skiljer undersökningarna åt är att kvartalsundersökningen innehåller fler frågor. Alla EU-länder genomför liknande företagsundersökningar varje månad och frågorna i Konjunkturinstitutets barometrar är harmoniserade enligt EU:s riktlinjer.

Urval och viktning

Varje undersökningstillfälle frågar Konjunkturinstitutet företrädare för svenska företag om nuläget och vad de tror om framtiden. Företagsurvalet hämtas från SCB:s företagsdatabas och förnyas varje år, då en del av företagen byts ut samtidigt som alla företag får nya vikter. Företag med över 100 anställda är dock med i varje undersökning. Urvalet är stratifierat på storleksklass och bransch. Antal företag och urvalsgränser för respektive bransch framgår av tabellen på nästa sida.

³ Se fördjupningsruta i Konjunkturläget Mars 2007 "Barometerindikatorn sammanfattar företagets och hushållens syn på ekonomin".

Konjunkturbarometern Företag	SNI 07	Urvalsgränser antal anställda	Antal företag
Tillverkningsindustri	10-33	≥20	1594
Byggindustri	41-43 ¹	≥20	486
Handel			1592
Handel med motorfordon; verkstäder	45	≥20	199
Partihandel	46	≥10	319
Specialiserad butikshandel	47.3-9, 47.19	≥5	600
Livsmedelshandel	47.2, 47.11	≥50	474
Privata tjänstenärings	49-96	≥ 20 ²	2799
Totala näringslivet			6471

¹ Specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet (sni 43) har en urvalsgräns på 10 anställda

² Restauranger, arkitekter och egna fastighetsförvaltare har en annan urvalsgräns

För att varje enskilt företags svar ska motsvara dess relativa storlek i populationen, bearbetas enkätsvaren per urvalsbransch och stratum (storleksklass). De vikter som används skiljer sig åt för olika frågor och näringsgrenar. För tillverkningsindustrin används främst förädlingsvärde som vikt, men även antalet anställda används för frågor som rör sysselsättningen. För byggindustri, handel och tjänstesektorer används antalet anställda.

Företagens svar räknas upp enligt (delbranschuppräknning med hänsyn tagen till bortfall):

$$\sum \frac{N_j}{n_j} * \frac{\sum_{i=1}^{n_j} W_j}{\sum_{i=1}^{n_j} W_j^{(+,=,-)}} * \sum_{i=1}^{n_j} W_j^{(+)}$$

N_j = antal företag i populationen per stratum

n_j = antal företag i urvalet per stratum

$\sum_{i=1}^{n_j} W_j$ = totala viktsumman för företag i urvalet per stratum

$\sum_{i=1}^{n_j} W_j^{(+,=,-)}$ = summa vikter per stratum för alla företag som besvarat frågan

$\sum_{i=1}^{n_j} W_j^{(+)}$ = summa vikter per stratum för ett visst svarsalternativ

Enkäter

I undersökningen används fyra stycken olika enkäter: en för tillverkningsindustri, en för byggindustri, en för handel och en för privata tjänstenärings. Enkäten ställs till företagsledningen och är utformad så att det ska gå snabbt och enkelt att svara. Frågorna omfattar såväl utfall för de tre senaste månaderna som förväntningar och planer för de kommande tre månaderna. I tabellen nedan visas månadsundersökningens frågor och svarsalternativ.

Fråga	Svarsalternativ			
Tillverkningsindustri				
101	Produktionsvolymen har de senaste 3 mån	ökat	oförändrad	minskat
102	Orderingången på hemmamarknaden har de senaste 3 mån	ökat	oförändrad	minskat
103	Orderingången på exportmarknaden har de senaste 3 mån	ökat	oförändrad	minskat
104	Den totala orderstocken är för närvarande	förhållandevis stor	lagom	för liten
105	Exportorderstocken är för närvarande	förhållandevis stor	lagom	för liten
106	Färdigvarulagren är för närvarande	för stora	lagom	för små
107	Antalet anställda i företaget har de senaste 3 mån	ökat	oförändrat	minskat
201	Produktionsvolymen väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrad	minska
202	Försäljningspriserna på hemmamarknaden väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrade	minska
203	Försäljningspriserna på exportmarknaden väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrade	minska
204	Antalet anställda i företaget väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrat	minska
Byggindustri				
101	Byggandet har de senaste 3 mån	ökat	oförändrat	minskat
102	Anbudspriserna har de senaste 3 mån	ökat	oförändrade	minskat
103	Orderstocken har de senaste 3 mån	ökat	oförändrad	minskat
104	Orderstocken är för närvarande	förhållandevis stor	lagom	för liten
106	Antalet anställda har de senaste 3 mån	ökat	oförändrat	minskat
Vilken faktor är för närvarande det främsta hindret för ett ökat byggande:				
1071	inget			
1072	otillräcklig efterfrågan			
1073	brist på maskinkapacitet och/eller byggnadsmaterial			
1074	brist på arbetskraft			
1075	vädret			
1076	finansiella restriktioner			
1077	andra faktorer			
201	Byggandet beräknas under de närmaste 3 mån	öka	oförändrat	minska
202	Anbudspriserna beräknas under de närmaste 3 mån	öka	oförändrade	minska
203	Orderstocken beräknas under de närmaste 3 mån	öka	oförändrad	minska
204	Antalet anställda beräknas under de närmaste 3 mån	öka	oförändrat	minska
Handel				
101	Försäljningsvolymen har de senaste 3 mån	ökat	oförändrad	minskat
102	Företagets nuvarande försäljningssituation bedöms vara	god	tillfredsställande	dålig
103	Varulagren bedöms för närvarande vara	för stora	lagom	för små
104	Antalet anställda har de senaste 3 mån	ökat	oförändrat	minskat
201	Försäljningsvolymen väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrad	minska
202	Försäljningspriserna väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrade	minska
203	Inköpen av varor väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrade	minska
204	Antalet anställda väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrat	minska
205	Företagets försäljningssituation väntas på 6 mån sikt bli	bättre	oförändrad	sämre
Privata tjänstenärings				
101	Hur har företagets verksamhet utvecklats de senaste 3 mån	förbättrats	oförändrad	försämrats
102	Efterfrågan på företagets tjänster har de senaste 3 mån	ökat	oförändrad	minskat
103	Volymen på ineliggande uppdrag/order bedöms för närvarande vara	förhållandevis stor	lagom	för liten
104	Försäljningspriserna har de senaste 3 mån	ökat	oförändrade	minskat
105	Antalet anställda har de senaste 3 mån	ökat	oförändrat	minskat
201	Efterfrågan på företagets tjänster väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrad	minska
202	Försäljningspriserna väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrat	minska
203	Antalet anställda väntas de närmaste 3 mån	öka	oförändrat	minska

Nettotal

Företagens svar vägs samman och normeras så att den procentuella fördelningen för de olika svarsalternativen summerar till 100. För att lättare kunna presentera och analysera resultaten används nettotal. Nettotalet är saldot mellan andelen företag som uppgett en ökning respektive en minskning för en viss fråga. Exempel: 40% av företagen uppger att produktionsvolymen har ökat och 10% att den har minskat (50% uppger att den är oförändrad). Nettotalet blir i det här fallet 30 ($40-10=30$). Observera att ett nettotal på 30 kan bildas av en mängd olika svarsfördelningar. Från 30/70/0 till 70/0/40, där den första varianten är den mest lättolkade. Av nettotalen bildas sedan tidsserier och för frågor som endast har ja eller nej som svarsalternativ bildas tidsserien av den procentuella andelen företag som svarat ja.

Vid tolkningen av storleken på nettotalen är det viktigt att ta hänsyn till branschens struktur. En idealisk branschstruktur består av många jämnstora företag, men de flesta branscher ser emellertid annorlunda ut. I några branscher ingår endast ett fåtal stora företag, medan andra branscher består av ett relativt stort antal små företag, men domineras av ett fåtal större. I de flesta branscher finns dock ett tydligt samband mellan storleken på nettotalen och storleken på den kvantitativa förändringen.

I branscher med få och stora företag blir sambandet mer osäkert. I exempelvis massindustrin, som dessutom har ett tämligen enhetligt produktsortiment, behöver stora nettotal inte nödvändigtvis innebära kraftiga kvantitativa förändringar.

En annan aspekt vid tolkningen av resultaten är nollinjen i diagrammen. Om kurvan för en flödesvariabel (exempelvis orderingång) är stigande och befinner sig över nollinjen, innebär det att orderingången ökar och det i större omfattning än tidigare. Om däremot kurvan för orderingången är stigande men befinner sig under nollinjen, betyder detta att orderingången fortfarande minskar, men i mindre omfattning än tidigare.

För en del variabler bör nollinjen dessutom inte tillmätas sitt absoluta värde. Detta gäller främst frågor där företagen uppmanas att lämna omdömen om de egna order- och lagerstockarna. Här bör man relatera omdömet till ett historiskt genomsnitt istället för till nollinjen. I diagrammet för konfidensindikatorn finns ett sådant genomsnitt och det ligger klart under nollinjen (cirka -10). Detta visar en tendens hos företagen att vara något mer negativa i sina omdömen än vad det faktiska läget är.

Konfidensindikatorn och "Läget"

Som ett sammantaget mått på situationen i branschen används ofta konfidensindikatorn. Konfidensindikatorn, som är ett genomsnitt av nettotalen (säsongrensade och standardiserade) för ett antal frågor, innehåller följande frågor för respektive bransch (frågenummer inom parantes):

Tillverkningsindustri: Den totala orderstocken, nulägesomdöme (104) – färdigvarulagren, nulägesomdöme (106) + produktionsvolymen, förväntningar (201)

Byggindustri: Orderstocken, nulägesomdöme (104) + antalet anställda, förväntningar (204)

Handel: Försäljningsvolymen, utfall (101) – varulagren, nulägesomdöme (103) + försäljningsvolymen, förväntningar (201)

Privata tjänstenärings: Utvecklingen av företagets verksamhet, utfall (101) + efterfrågan på företagets tjänster, utfall (102) + efterfrågan på företagets tjänster, förväntningar (201)

För alla konfidensindikatorerna används begreppet ”Läget” för att på ett enkelt sätt åskådliggöra en uppgång respektive nedgång. Under antagandet om normalfördelning ligger ca 68% av observationerna inom 1 standardavvikelse från medelvärdet och ca 95% av observationerna inom 2 standardavvikelser från medelvärdet. Med bakgrund av detta tilldelas indikatorn för aktuell månad tecknet:

- ++ Läget är mycket starkt, när konfidensindikatorn ligger mer än 1 standardavvikelse över medelvärdet
- + Läget är starkt, när konfidensindikatorn ligger mindre än 1 standardavvikelse över medelvärdet
- Läget är svagt, när konfidensindikatorn ligger mindre än 1 standardavvikelse under medelvärdet
- Läget är mycket svagt, när konfidensindikatorn ligger mer än 1 standardavvikelse under medelvärdet

Sannolikheten för ”+” och ”-” blir då 34% vardera medan sannolikheten för ”++” och ”--” 16% vardera. Det bör dock observeras att ingen noggrann genomgång av giltigheten i antagandet att tidsserierna är normalfördelade har genomförts. Framför allt när det gäller tjänstesektorn, för vilken tidsserierna är betydligt kortare än för övriga sektorer, bör tolkningen av ”Läget” göras med försiktighet. Här får begreppet ”Läget” en annan betydelse än för övriga branscher.

Säsongsrensning

Den som svarar på enkäten uppmanas att bortse från säsongberoende förändringar. För en del frågor och i vissa branscher har uppgiftslämnaren emellertid svårt att helt skilja mellan säsong- och konjunkturberoende förändringar. Detta innebär att respondentens korrigering för säsongvariationer inte alltid är tillräcklig. Materialet kan alltså innehålla säsongvariation.

I Konjunkturbarometern Företag säsongrensas därför alla tidsserier med undantag för försäljningspriserna. Konjunkturbarometern Företag säsongrensas med X12-ARIMA. Icke säsongrensade tidsserier levereras till EU som i sin tur använder en annan programvara, Daintes. Detta gör att de säsongrensade tidsserierna som Konjunkturinstitutet publicerar kan skilja sig från motsvarande serier publicerade av EU.

Totala näringslivet

De variabler som ingår beräknas utifrån de frågor som är gemensamma för de fyra sektorerna tillverkningsindustri, bygg- och anläggningsverksamhet, detaljhandel och privata tjänstenärings. Nettotalen vägs samman varefter ett genomsnitt beräknas. som vikt används antalet anställda i sektorn i populationen.

Fråga	Tillverkningsindustri	Bygg- och anläggningsverksamhet	Detaljhandel	Privata tjänstenärings
Konfidensindikatorn	Konfidensindikatorn	Konfidensindikatorn	Konfidensindikatorn	Konfidensindikatorn
Antal anställda, utfall	Antal anställda, utfall (107)	Antal anställda, utfall (106)	Antal anställda, utfall (104)	Antal anställda, utfall (105)
Efterfrågeläge, nulägesomdöme	Den totala orderstocken, nulägesomdöme (104)	Orderstocken, nulägesomdöme (103)	Försäljningssituationen, nulägesomdöme (102)	Volymen på ineliggande uppdrag, nulägesomdöme (103)
Antal anställda, förväntningar	Antal anställda, förväntningar (204)	Antal anställda, förväntningar (204)	Antal anställda, förväntningar (204)	Antal anställda, förväntningar (203)

HUSHÅLL

Syfte och historik

Undersökningen har till syfte att ge snabba kvalitativa indikationer om hushållens planerade inköp av kapitalvaror, attityder till den ekonomiska situationen i Sverige och för det egna hushållet samt till inflation och sparande.

Undersökningen, som har genomförts sedan oktober 1973, startade som en kvartalsundersökning men är sedan 1993 månatlig. Från början genomfördes undersökningen av Statistiska Centralbyrån (SCB)⁴. 2002 tog GfK Sverige AB över undersökningen och sedan oktober 2009 genomförs den av CMA Research AB. Konjunkturinstitutet har varit ansvarig statistikmyndighet och uppdragsgivare sedan 1979. Alla EU-länder genomför liknande undersökningar varje månad och frågorna i Konjunkturinstitutets barometrar är harmoniserade enligt EU:s riktlinjer.

Urval och undersökningens genomförande

Varje månad utförs telefonintervjuer med 1 500 individer. Målpopulation är den svenska allmänheten i åldern 16 till 84 år. Intervjuerna sker under de två första veckorna i varje månad och är jämnt fördelade under dag ett till dag 15. Urvalet av hushåll är slumpmässigt och dras månadsvis från PAR Konsument. Denna konsumentdatabas innehåller cirka 4,5 miljoner individer fördelade på cirka 3,6 miljoner hushåll.

Grunduppgifterna bygger på information från landets teleoperatörer och innehåller därför telefonnummer för både fast och mobil telefoni. Uppgifterna uppdateras dagligen.

Telefonintervjuerna genomförs med hjälp av ett datoriserat intervjuprogram (CATI), vilket medger logiska kontroller av svaren och hanterar samtliga återuppringningar.

Vid varje månadsurval görs en jämförelse med befolkningsstatistiken enligt PAR Spar, där uppgifter om samtliga folkbokförda personer i Sverige finns. Eventuella avvikelser mellan urvalen korrigeras genom att skapa en matris som baseras på köns-, ålders- och regionsindelning i PAR Spar. Matrisen används sedan under datainsamlingen för att kontrollera att ålder, kön och region blir korrekt representerade. När en kvot är fylld avslutas datainsamlingen inom denna grupp.

Vid uppringning av den utvalda individen kontrolleras registeruppgifterna. Därefter tillämpas den så kallade födelsedagsmetoden vid de fasta telefonnumrena för att hantera vem som ska representera hushållet. I de fall den utvalda individen ingår i ett flerpersonghushåll, intervjuas den person mellan 16 och 84 år som står på tur att fylla år. Detta görs för att undvika eventuell snedvridning beroende på vem som står för abonnemang, benägenhet att svara i telefon etcetera.

⁴Resultaten från 1993 till 2001 är Konjunkturinstitutets bearbetning av äldre resultat för att öka jämförbarheten med de senaste resultaten från 2002 och framåt

Fråga	Svarsalternativ					
1. Hur är Ditt hushålls ekonomiska situation för närvarande jfr med för 12 mån sen?	mycket bättre	något bättre	ungefär lika	något sämre	mycket sämre	vet inte
2. Hur tror Du att Ditt hushålls ekonomiska situation är om 12 mån?	mycket bättre	något bättre	ungefär lika	något sämre	mycket sämre	vet inte
3. Hur tycker Du att den ekonomiska situationen är i Sverige för närvarande jfr med för 12 mån sen?	mycket bättre	något bättre	ungefär lika	något sämre	mycket sämre	vet inte
4. Hur tror Du att den ekonomiska situationen är i Sverige om 12 mån?	mycket bättre	något bättre	ungefär lika	något sämre	mycket sämre	vet inte
5a. Jfr med för 12 mån sedan, tycker Du att priserna i allmänhet för närvarande är ...?	mycket högre	ganska mkt högre	något högre	ung. desamma	lägre	vet inte
5b/c. Hur många procent högre/lägre tycker Du att priserna är, dvs inflationen/deflationen nu?	-- , - %					
6a. Om Du jämför med dagens situation, tror Du att priserna i allmänhet om 12 mån kommer att ...?	stiga snabbare	stiga i samma takt	stiga långsammare	vara i stort sett oför.	sjunka något	vet inte
6c/d. Hur många procent tror Du priserna kommer att stiga/sjunka, dvs inflationen/deflationen om 12 mån?	-- , - %					
7. Hur tror Du att arbetslösheten kommer att utvecklas under de närmaste 12 mån?	öka mycket	öka något	vara ung. som nu	minska något	minska mycket	vet inte
8. Tycker Du att det i dagsläget är fördelaktigt för folk i allmänhet att göra stora inköp, som exempelvis möbler, tvättmaskiner, tv osv.?	ja, det är rätt tidpunkt	varken rätt eller fel tidpunkt	fel tidpunkt, inköpet bör ske senare	vet inte		
9. Hur mycket pengar tror Du att Ditt hushåll kommer att använda till inköp av sådana kapitalvaror under de närmaste 12 mån jfr med de senaste 12 mån?	mycket mer	något mer	ung. lika mycket	något mindre	mycket mindre	vet inte
10. Mot bakgrund av det allmänna ekonomiska läget, hur tycker Du att det är att spara för närvarande? Som sparande räknas även minskning av eventuella lån.	mycket fördelaktigt	ganska fördelaktigt	varken eller	ganska ofördelaktigt	mycket ofördelaktigt	vet inte
11. Hur troligt är det att Ditt hushåll kommer att kunna spara något under de närmaste 12 mån? Som sparande räknas även minskning av ev. lån?	mycket troligt	ganska troligt	inte särskilt troligt	inte alls troligt	vet inte	
12. Vilket av följande påståenden beskriver bäst Ditt hushålls nuvarande ekonomiska situation?	vi skuldsätter oss och/eller utnyttjar sparade medel i: stor utsträckning		vi går ung. jämnt upp	vi sparar något	vi sparar mycket	vet inte
13. Hur troligt är det att Ditt hushåll köper eller byter bil under de närmaste 12 månaderna?	mycket troligt	ganska troligt	inte särskilt troligt	inte alls troligt	vet inte	
14. Kommer Ditt hushåll att bygga el. köpa ett hus el. en lägenhet inom de närmaste 12 mån? (Det kan vara avsett som perm. bostad, fritidshus el. för uthyrning).	ja, absolut	ja, troligen	troligen inte	absolut inte	vet inte	
15. Hur troligt är det att Ditt hushåll kommer att använda någon större summa pengar för förbättringar av bostaden/fritidshuset under de närmaste 12 mån?	mycket troligt	ganska troligt	inte särskilt troligt	inte alls troligt	vet inte	
16. Har risken för att Du själv ska bli arbetslös under de senaste 12 månaderna ...?	ökat mycket	ökat något	är ung. som nu	minskat något	minskat mycket	vet inte
17a. De senaste 5 åren har den genomsnittliga löneökningen i Sverige varit .... %. Jämfört med ökningen under de senaste 5 åren, hur tror Du att lönerna i allmänhet under de närmaste 12 månaderna kommer att utvecklas ...?	lönerna kommer att öka mer än ...%	lönerna kommer att öka ungefär ...%	lönerna kommer att öka mindre än ...%	vet inte		
17b. Hur många procent tror Du att lönerna i allmänhet stiger de närmaste 12 månaderna....?	... %	vet inte				
18a/c. Idag är den rörliga räntan för bostadslån ... %. Hur hög tror Du att den rörliga boräntan är om 1 år/ 2 år/ 5 år?	... %	vet inte				

Nettotal och medelvärden

För att lättare presentera och analysera resultaten används nettotal. Nettotal definieras som saldoto mellan andelen hushåll som svarat positivt och andelen hushåll som svarat negativt på en fråga. Exempel: om 40% av hushållen uppger att den egna ekonomiska situationen just nu är bättre (mycket eller något), 10% att den är sämre (något eller mycket) och 50% uppger att den är ungefär lika, så blir nettotalet 30 (40-10=30).

Fråga	Nettotal
1-4	mycket bättre + något bättre - något sämre - mycket sämre
5	mycket högre + ganska mycket högre + något högre - lägre
6	stiga snabbare - stiga långsammare - vara i stort sett oförändrade - sjunka något
7	öka mycket + öka något - minska något - minska mycket
8	ja, det är rätt tidpunkt - nej, det är fel tidpunkt, inköpet bör ske senare
9	mycket mer + något mer - något mindre - något mer
10	mycket fördelaktigt + ganska fördelaktigt - ganska ofördelaktigt - mycket ofördelaktigt
11	mycket troligt + ganska troligt - inte särskilt troligt - inte alls troligt
12	sparar mycket + sparar något - skuldsätter oss och/eller utnyttjar sparade medel i begränsad utsträckning - skuldsätter oss och/eller utnyttjar sparade medel i stor utsträckning
13, 15	mycket troligt + ganska troligt - inte särskilt troligt - inte alls troligt
14	ja, absolut + ja, troligen - nej, troligen inte - nej, absolut inte
16	ökat mycket + ökat något - minskat något - minskat mycket

Resultaten för frågorna om den uppfattade och förväntade inflationen/deflationen i procent redovisas som medelvärden, inklusive och exklusive extremvärden.

Konfidensindikatorn, Makro- och Mikroindex

I Konjunkturbarometern Hushåll presenteras även resultaten i form av tre sammantagna mått:

Hushållens konfidensindikator beräknas som ett genomsnitt av nettotalen (säsongrensade och standardiserade) för de fyra frågorna om den egna och den svenska ekonomin, i nuläget respektive tolv månader framåt, samt frågan om det är förmånligt att köpa kapitalvaror nu.

Makroindex beräknas som genomsnittet av nettotalen (säsongrensade och standardiserade) för frågorna om den svenska ekonomin i nuläget respektive tolv månader framåt och frågan om arbetslöshetens utveckling de närmaste tolv månaderna.

Mikroindex beräknas som ett genomsnitt av nettotalen (säsongrensade och standardiserade) för de två frågorna om den egna ekonomin i nuläget respektive tolv månader framåt samt frågorna om huruvida det är förmånligt att köpa kapitalvaror nu och om man planerar att öka inköpen av sådana varor de närmaste tolv månaderna.

Liksom för konfidensindikatorerna i Konjunkturbarometern Företag används begreppet ”Läget” för att på ett enkelt sätt beskriva det aktuella stämningläget hos hushållen. Läs mer om begreppet under avsnittet ”Läget”.

Hushållens löneförväntningar

Sedan november 2008 har hushållen tillfrågats om hur de tror att lönerna i Sverige kommer att utvecklas de närmaste 12 månaderna, jämfört med ett genomsnitt för de senaste fem årens löneutveckling. Hushållen har även fått svara på hur många procent de tror att lönerna i allmänhet kommer att stiga.

Fråga 17a De senaste fem åren har den genomsnittliga löneökningen i Sverige varit X procent.⁵ Jämfört med ökningen under de senaste fem åren, hur tror du att lönerna i allmänhet under de närmaste 12 månaderna kommer att utvecklas ...?

- a) Lönerna kommer att öka mer än X %
- b) Lönerna kommer att öka ungefär X %
- c) Lönerna kommer att öka mindre än X %
- d) Vet ej

Fråga 17b Hur många procent tror du att lönerna i allmänhet stiger de närmaste 12 månaderna ...?

- a) ... %
- b) Vet ej

Hushållens ränteförväntningar

Sedan februari 2010 har hushållen tillfrågats hur de tror att den rörliga bostadsräntan kommer att utvecklas framöver.⁶ Följande frågor ställs varje månad till de 1500 respondenterna i Konjunkturbarometern hushåll:

Fråga 18 Idag är den rörliga räntan för bostadslån X procent.⁷ Hur hög tror du att den rörliga bostadsräntan är om: (svaren ska anges i procent)

- a) 1 år
- b) 2 år
- c) 5 år

Fråga 19 Vilka räntevillkor har ert hushåll på bostadslånen idag? Du får följande alternativ:

- a) Mestadels rörlig ränta
- b) Mestadels fast ränta
- c) Har inga bostadslån

I frågorna till respondenterna gäller att rörlig ränta avser bostadslån med högst 3 månaders bindningstid. Förtydligande av fråga 19: de som har ett lånebelopp med rörlig ränta som är *högre eller lika med 50 procent* svarar alternativ a).

⁵ Siffran för den genomsnittliga löneökningen i svensk ekonomi de senaste fem åren ändras en gång per år. Ändringen sker när den definitiva siffran för föregående år finns tillgänglig.

⁶ I februari tillfrågades hushållen endast om förväntad ränta på 1 och 2 års sikt, ej på 5 års sikt.

⁷ Räntesatsen beräknas sista bankdagen varje månad som ett genomsnitt för de fem största aktörerna på marknaden och avser en räntebindingstid på 3 månader.